AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 18. JOLIET, ILLINOIS, 25. JANUARJA 1918. LETNIK XXVII

GEN. BOROEVIČ NADPOVELJNIK.

Imenovan za naslednika nadvojvode Evgena v poveljstvu nad celo fronto proti Italiji.

NA BOJIŠČIH NIČ POSEBNEGA.

Na stotisoče nemških in avstrijskih vojakov zbranih v Belgiji.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Berlin, 21. jan. — Ničesar ni izporočiti.

Rim, 21. jan. — Topniška delavnost je bila večja včeraj med Brento in Piavo, kjer so naši topovi pošiljali izbruhe in osredotočbe streljanja proti sovražnim linijam, dočim je bilo sovražno streljanje namerjeno proti naši postojanki južno od Cola Caprile.

Zapadno od Osterije il Lepres smo ujeli nekaj neprijateljev v malem presenetljivem napadu. Severovzhodno od Monte Asolone in v dolini Ponte della Friula so bili poskusi sovražnih patrol takoj obrezuspešeni.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Boroevič novi nadpoveljnik.

Berlin, 22. jan. — Položaj je neizpremenjen.

Italijanski glavni stan v severni Italiji, 22. jan. — Gen. Svetozar Boroevič je bil imenovan za naslednika nadvojvode Evgena v poveljstvu nad celo fronto proti Italiji in pričakovati je, da bo izprememba znatno učinkovala na kampanjo.

Najodličnejši osebnosti sovražnikovi na tej fronti sta bila feldmaršal Conrad von Hoetzendorf, poveljujoč pogorski fronti, in gen. Boroevič, poveljujoč ob reki Piave.

Preskočil starejšega častnika.

Gen. Boroevič je mlajši od feldmaršala in da ga je preskočil, je za zadnjega nekaka nemilost ali nečast, prejkone posledek vojskovanja na tej fronti. Feldmaršal von Hoetzendorf obdrži poveljstvo na pogorski fronti. Zastopal je skrajni živelj, nasproten Italiji in kot načelnik avstrijskega štaba poskušal izzvati spor z Italijo med tripolitansko vojno, in je bil celo obdolževan, da je porabil potres v Messini kot pretvezo za avstrijsko vmešanje v italijanske stvari.

Gen. Boroevičeva taktika na italijanski fronti je bila enolično obrambna (defenzivna), redkokdaj napadna (ofenzivna). Dve leti je na soški fronti vzdrževal obrambo in prešel v ofenzivo samo, ko so nemška ojačenja prisilila prodiranje. Odkar je bila sestavljena nova linija ob reki Piave, je bila njegova politika predvsem obrambna.

Na ljubav avstrijskim Slovanom.

Imenovanje gen. Boroeviča smatrajo potemtakem za potrditev poročil, da namerava sovražnik vzdrževati obrambno vedenje na italijanski fronti zazdaj. Smatrano je tudi za koncesijo (ali dopustilo) avstrijskemu slovanskemu življu, ker je Boroevič slovansko-hrvatskega rodu. Gen. Boroevič stoji popolnoma izven vojaških dvorskih ljubljencev, kakor je von Hoetzendorf, ki so dosedaj vodili avstrijsko vojaško politiko proti Italiji.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Topniški dvoboji.

Berlin, 23. jan. — Bili so topniški boji na obeh straneh Brente.

Rim, 23. jan. — Male skupine so marljivo in s pridom pozvedovale proti sovražni liniji med jugovzhodnimi slemeni gore Spinocia in desnim bregom reke Piave. Iz Ornio-dolini smo prinesli nazaj raznovrstnega materijala in v uspešnem presenetljivem napadu južno od Quera je neki francoski oddelek dobil v svoje roke nekaj ujetnikov in eno strojno puško.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

Berlin, 21. jan. — Fronta prestolonaslednika Rupprechta: Severovzhodno in vzhodno od Ypresa ter na fronti od Epehy južno je bila povečana topniška delavnost vzdrževana. Južno od Vendhuilla smo pri odbitju angleškega napada ujeli nekaj vojakov.

Fronta nemškega prestolonaslednika: Bilo je topniško bojevanje v osamljenih odsekih v Champagni in na obeh bregih reke Meuse. Severozapadno od Reimsa in v Argonih so bili naši pozvedovalni oddelki uspešni v manjših podjetjih.

Med zadnjima dnevoma smo zbili enajst sovražnih zrakoplovov in en privezan balon.

London, 21. jan. — Noč je minila mirno. Ujeli smo nekaj Nemcev v patrolnih spopadih.

Pariz, 21. jan. — Poleg običajnega topniškega streljanja ni ničesar izporočiti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Belgijsko poročilo.

Washington, D. C., 21. jan. — Uradno belgijsko poročilo za teden do dne 21. januarja, dospelo po telegrafski podmorski žici v belgijsko poslanstvo tukaj danes, sledi:

"V zadnjih malo dneh je bilo vreme neugodno za topniško bojevanje v belgijskem odseku. Ali sneg ali dež je oviral vidnost in tako omejeval zrakoplovsko delavnost. Vendar je bilo nekaj delavnosti od strani nemškega topništva blizu Ramscapelle in Dixmuda v odvrnitev belgijskih napadov.

"Belgijske baterije so nadalje bombardovale sovražnika in obstreljevale sovražnikove obrambne postojanke. Pehotnih bojev ni bilo. Le nekaj sovražnih patrol je bilo odbitih po streljanju iz naših prednjih postojank.

"Vkljub neugodnim vzdušnim razmeram je belgijski leteči zbor podjel mnogo poletov in pozvedovanj v prid topniškemu streljanju in za odbitje sovražnih zrakoplovov."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Berlin poroča odbitje Britancev.

Berlin, 22. jan. — Fronta prestolonaslednika Rupprechta: Vzhodno od Ypresa je bila topniška delavnost živahna med dnevom in nekaj ur zvečer. Na več točkah v Flandriji so se mali britanski oddelki zaman trudili, prodreti v naš bojni pas. Drugod je bila bojna delavnost v zmernih mejah.

Fronti nemškega prestolonaslednika in velikega vojvode Albrechta: Severno od Four de Paris, v Argonih, so francoske stotnije napadle naše postojanke zvečer po topniški pripravi, ki je trajala ves dan. Pognane so bile nazaj po našem streljanju in v boju od moža do moža.

Na vzhodnem bregu reke Meuse (severovzhodno od Verduna) in v soseščini Flireya je bilo topniško streljanje živahno zdajpazdaj.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917

VOJNO-ŽENITBENI PROHOD POD OBLOKOM BERGEL.

To je ena najnenavadnejših ženitbenih slik, kajti namesto navadnega obloka mečev, pod katerim običajno greta iz cerkve novoporočen častnik in njegova nevesta, sta poročnik J. H. Budd od britanske armade in njegova nevesta šla pod oblokom bergel, ko sta zapuščala cerkev po poročnem obredu.

STAVKA V AVSTRIJI BAJE KONČANA.

Avstrijska vlada je sprejela nekatere sociališke zahteve, kakor glede živeža itd.

VLADA PROTI ČEŠKI SVOBODI.

Ljudsko gibanje v Avstriji naperjeno proti Pangermanom.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nad milijon štrajkarjev v Avstriji.

Pariz, 21. jan. — En milijon in stoindvajsettisoč štrajkarjev je ustavilo delo v Avstriji, po cenitvi, navedeni v brzojavki iz Curiha, natisnjeni v "Matinu" danes.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Avstrijsko ministrstvo odstopilo.

Amsterdam, 21. jan. — Avstrijsko ministrstvo je odstopilo, po dunajski brzojavki, natisnjeni v "Berliner Morgen Post" danes. Grof von Toggenburg, minister notranjih stvari, baje poskuša prenoviti kabinet, pristavlja dunajska brzojavka.

Delavci zahtevajo mir.

Čudovita odkritosrčna dunajska brzojavka, natisnjena v današnjem berlinskem "Vorwaerts", glasilu socialistov, je izporočila pet delavskih velikih shodov na Dunaju, ki so sprejeli resolucije, "strastno zahtevajoče sklenitev splošnega miru".

Brzojavka je zatrjevala, da "so shodi smatrali govore Lloyd George-a in Wilsona, in zlasti Wilsonov mirovni program, za znamenja, da so tudi sovražne vlade pod pritiskom delavstva in začenjajo omejevati svoje imperialistične vojne cilje".

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Vlada sprejela sociališke zahteve.

Kodanj (Copenhagen), 23. jan. — Avstrijska vlada je sprejela sociališke zahteve glede živeža, občinske volilne pravice za ženske in nemilitarizma vojaških industrij, kakor pravi neka dunajska brzojavka danes, navajajoča "Taegliche Rundschau".

Vlada, je rečeno, je pristavila, da se trudi za hiter splošen mir in ne želi prispojitve ruskega ozemlja.

"Vsled teh izjav", zatrjuje brzojavka, "so vsi štrajki nehali v ponedeljek."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Prirejajo gladovne parade.

London, 22. jan. — Štrajkovno gibanje, ki je tako preteče naraslo v Avstriji v nedeljo, je bilo dejansko končano v ponedeljek zjutraj, ko so štrajkarji ali šli zopet na delo, ali priredili shode, na katerih je bilo dogovorjeno, da se vrnejo na svoje delo danes, kakor poročajo brzojavke agencije za novice iz Švice.

Pred tem pa se je štrajk, obenem z živežnimi demonstracijami, razširil po vsem cesarstvu, vštevši Galicijo, in je povsod zavzel političen značaj z zahtevo za mir pred vsemi drugimi stvarmi.

V nedeljo zvečer so se vršili, po neki Wireless Press-brzojavki iz Berna, neredni prizori, ko so bili organizirani gladovni obhodi in številne prodajalnice oplenjene na Dunaju. Neka množica je poskušala prodreti do cesarske palače, a jo je straža pognala nazaj. V drugih delih mesta, pravijo brzojavke, je bila policija nezmožna, ukrotiti množice, ki so razgrajale.

S cesarjem se posvetuje.

Grof Czernin, avstro-ogrski minister zunanjih stvari, ki se je vrnil od mirovnega pogajanja v Brest-Litovsku, se je posvetoval s cesarjem Karlom v ponedeljek, nakar sta bila dva visoka uradnika ministrstva za zunanje stvari poslana v Berlin.

Vlado podpirajo sedaj zmernejši socialisti v njeni prizadevi za pomiritev prebivalstva, ali radikalno krilo, kakoporočajo monakovske "Neueste Nachrichten", stavi še druge zahteve, kakor izpustitev dr. Friedrich Adlerja, ki je v dolgoletnem zaporu, ker je ustrelil grofa Karla Stuergkha, avstrijskega prvega ministra v oktobru 1916.

Ali je vladna zarota?

Dočim večina londonskih časopisov pripisuje največja važnost vstanku in nekateri sklepajo, da avstrijska vlada izpodbuja gibanje v pravi prizadevi za sklenitev miru, povzroča dejstvo, da je cenzorstvo dovolilo brzojavljenje poročil iz Dunaja z nenavajeno svobodo, da drugi komentatorji mislijo, da je premišljen namen za dunajskim dovoljenjem. "Daily Mail" na primer misli, da utegne biti slučaj prevarljive smrti v svrho, da se napravi vtis na delavske stranke ententinh dežel, da je Avstrija pripravljena sprejeti boljševiški mir.

Poročila iz Švice pravijo, da vojaki niso hoteli streljati na demonstrante, ko jim je bilo ukazano storiti tako. V Gradcu, kjer je neprilika preteča, so vojaki prepustili svoje nabite strojne puške izgrednikom.

Nemških časopisov poročila, da je dr. von Seydler, avstrijski prvi minister, odstopil in da se je dr. Wekerle, ogrski prvi minister, odločil odstopiti prihodnji mesec, niso bila potrjena po nobenem uradnem naznanilu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francosko in britansko poročilo.

Pariz, 22. jan. — Nemški napad zapadno od Havarinske farme v Champagni je bil brezuspešen. Blizu Auberiva so francoske patrole dovedle nazaj ujetnikov. Ničesar ni izporočiti z ostale fronte.

London, 22. jan. — Poskušani sovražni napadi snoči vzhodno od Ypresa so bili odbiti. Drugače je bila noč mirna ob vsej fronti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Avstrijski vojaki na zapadu.

Pariz, 21. jan. — Večstotisoč nemških vojakov je bilo pripeljanih v Belgijo med zadnjimi malo tedni. Malo kraljestvo je bilo takorekoč napolnjeno z vojaki in strelivom, po tukaj danes prejetem poročilu. Brzojavke iz Amsterdama poročajo, da se belgijska pokrajina Limburg napolnjuje z avstrijskimi četami.

WILSON ZOPER VOJNI SVET.

Predsednik izjavlja, da je vojni department storil vse potrebno za uspešno vojskovanje.

RAZPRAVA O TEM V SENATU.

Garfield za železnični "embargo" radi zaprtije po železnicah.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Wilson zoper "vojni kabinet".

Washington, D. C., 21. jan. — Predsednik Wilson je nocoj napovedal vojno kritikom, ki grajajo njegovo vodstvo vojne, zlasti možem, ki se žurijo s predlogo, po kateri se ima sestaviti nekak nadvojni (super-war) kabinet. Predlogo je sestavil senatski odsek za vojaške stvari in jo priporočajo zlasti senator Chamberlain iz Oregona in drugi demokratje, kakor tudi republikanci.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Predloga o vojnem kabinetu.

Washington, D. C., 22. jan. — Borba med predsednikom Wilsonom in kongresom zaradi vodstva vojne se prične v senatu v četrtek, in kakor vse kaže, bo prejkone zmagal predsednik.

Samo velika demonstracija ljudskega mnenja, ki bi obsodilo ravnanje zavezne vlade in zahtevalo preosnovo v vodstvu vojne, bi mogla rešiti predlogo za sestavo novega vojnega kabinca pred porazom, je mnenje kongresnih voditeljev.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Garfield za železnični "embargo".

Washington, D. C., 22. jan. — Dejansko priznavajoč, da odredba o petdnevnem zaprtju tovarni ni odpravila železnične blokade ali zaprtije, kar je bil glavni namen odredbe, je kurivni upravitelj Garfield danes naprosil glavnega železničnega ravnatelja McAdoo, naj odredi "embargo" ali zaustavo na vseh tovornih pošiljatvah, raztezajočih se nad več dni, na železnicah Pennsylvania, Baltimore & Ohio in Reading.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Wilson zagovarja vojno vodstvo.

Washington, D. C., 23. jan. — Na predvečer bitke v senatu jutri o predlogi za vojni kabinet, ki ji nasprotuje uprava, je predsednik Wilson zopet poskušal danes razorožiti kritike svojega vodstva vojne.

Predsednik je izjavil posetnikom, da je vojni department tako uspešno delaven, da bodo Združene Države imele na Francoskem prihodnje poletje dvakrat toliko vojakov, nego se jih je nameravalo odposlati izprva.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Za nadaljevanje boja.

Nottingham, 23. jan. — Britansko delavstvo stoji trdno za vojnimi cilji aliirancev, kakor sta jih naznanila Wilson in prvi minister Lloyd George.

Zastopniki 2,500.000 unijskih delavcev so danes v konvenciji enodušno sprejeli resolucijo, ki podpira britansko in ameriško izjavo ter zahteva, da nemško ljudstvo navede svoje mirovne pogoje.

"Pravična zmaga" je bilo geslo zborovanja. Govorniki so enoglasno izjavljali, da mora Nemčija opustiti zasedena ozemlja, preden je mogoče razpravljati o miru.

Jolietske novice.

—V sredo zvečer se je vršilo v hrvatski cerkveni dvorani posebno zborovanje jolietske podružnice Hrvatskega Saveza. Na povabilo so se udeležili zborovanja tudi nekateri zastopniki jolietskih Slovencev in Srbov. Dogovorjeno je bilo sledeče:

Jolietski Jugoslovani, ki pojdejo v nedeljo 27. t. m. v Chicago k svečanemu sprejemu srbskega odposlanstva, ki je nedavno dospelo v Združene Države pod vodstvom dr. Milenka Vesniča, poslanca za Francosko; prof. S. Lozaniča; generala Rašiča, načelnika vojnega odseka misije; polkovnika Nenadoviča, kapetana Jovičiča in Vladimirja Martinca, — se odpeljejo iz tukajšnjega kolodvora z vlakom Chicago & Alton-železnice ob 10:30 uri dopoldne. Vozili se bodo v posebnih vagonih. Zbero se na kolodvoru petnajst minut prej, t. j. ob 10:15, da se razdelijo naprsni znaki in uredijo vse druge stvari za skupno vožnjo. Popoldne ob 2. uri bo velik sprejemni in pozdravni shod v chicaškem Auditorium-gledišču, 58 E. Congress St. Zvečer bo slavnostna večerja v La Salle Hotelu (Madison in LaSalle Sts.) Vožnja v Chicago in nazaj stane samo $1. Tiket za banket $2. Kdor se ne udeleži banketa, se lahko odpelje nazaj v Joliet po isti železnici ob 6:30 minut, ali pa ob 9. uri, ali ob 12:15 zvečer. Vsi Slovenci in Slovenke, Hrvati in Hrvatice, Srbi in Srbkinje — dobro došli! Vozne tikete dobite na kolodvoru v nedeljo in tudi naprsne znake. Samo pridite, če imate srce čuteče za jugoslovansko idejo, da se pridružite jolietskim Jugoslovanom, ki pojdejo navdušeno pozdravit uradne zastopnike mučeniške Srbije, ki je svetu podala nedosegljiv dokaz, kako zna svoboden narod ceniti svojo svobodo, boriti se zanjo in umirati. Pridite!

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Proti češki svobodi.

Basel, 23. jan. — V avstrijski poslanski zbornici, pravi neka dunajska brzojavka, je bil prvi minister von Seydler interpeliran po nemških in češkili poslancih glede neke resolucije, sprejete v Pragi, zahtevajoče neodvisnost Čehov. Prvi minister je izjavil, da je resolucija nepatrijotična.

"Taka politika je nedoumna," je rekel. "Mi želimo časten mir v duhu pravice in sprave, toda ostati moramo zedinjeni."

Štrajki, je rekel dr. von Seydler, niso bili izgredljivi, a bi utegnili postati nevarni. Pristavil je, da dopuščene koncesije niso bile podeljene vsled razrednega boja, ampak vsled vladne želje, ohraniti koristi držav in družbe.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Proti Pangermanom.

Washington, D. C., 23. jan. — Množeča se poročila o protivojnih štrajkih po vsej Avstriji so obračala nase največjo pozornost ameriških uradnikov danes. Druga poročila o gospodarskih razmerah, pred kratkim prejeta, kažejo položaj v Avstriji mnogo resnejši, nego položaj v Nemčiji. Druge brzojavke pravijo, da agitacija še nikakor ni minila. Poudarjano je bilo, da je to prvikrat, da so avstrijske delavske združbe uspešno pritiskale na vlado, in da je ljudsko gibanje naperjeno proti Pangermanom (Vsenemcem).

Listnica uredništva.

Beseda "pašol" (z naglasom na drugem zlogu), ki se nahaja nekje na drugi strani te št. A. S., je ruski izraz za: poberi se, zgubi se, vrag te vzemi.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 23. jan. — Prihodnja nedelja bo že prva predpepelnična, in dne 10. februarja bo pustna nedelja. Torej imamo samo še dva dobra tedna za predpustne veselice in "ohceti", potem nastopi resna doba in štiridesetdanski post. Porok je letos malo v naši župniji. Vojna je predvsem kriva tega, kajti mnogi naši fantje so v vojaški službi in drugi pričakujejo, da bodo vpoklicani. In drugi vzrok so slabi časi. Toda potrpimo in počakajmo, in zopet se obrne vse na bolje, ker dežju vedno sledi solnce in noči pa dan.

— K sprejemu srbske misije v Chicagu v nedeljo pojde tudi lepo jugoslovansko zastopstvo iz Jolieta. Kakor smo poročali v Am. Sl. z dne 24. dec. 1917, na prvi strani, je srbsko vojaško in diplomatsko odposlanstvo dospelo v Združene Države dne 20. dec. Naslednjega dne je bilo srbsko odposlanstvo sprejeto v Washingtonu, D. C., jako slovesno, kakor so poročali angleški listi; in na večer istega dne je predsednik Wilson priredil v počast srbski komisiji državno pojedino. Izvrševalni odbor Jugoslovanskega Narodnega Sveta se je tedaj sestal v Washingtonu in je povabil srbsko odposlanstvo na poset nekaterih glavnih jugoslovanskih naselbin. In že je bilo srbsko odposlanstvo sijajno sprejeto v Pittsburghu, Clevelandu, New Yorku in drugod. In v nedeljo, dne 27. t. m., pride srbsko odposlanstvo v Chicago, Ill., kjer bo veličastno sprejeto in bratski pozdravljeno ob 2. uri popoldne v Auditorium-gledališču, 58 E. Congress St., in na večer istega dne bo v Hotelu La Salle (Madison in La Salle Sts.) svečana večerja z banketom v počast srbskim gostom. — Iz Jolieta pojde k sprejemu srbskega odposlanstva v Chicago v nedeljo kakih 300 Srbov, mnogo Hrvatov (članov "Hrvatskega Saveza") in tudi Slovencev. Vse člane jolietske podružnice S. N. Z. opozarjamo na ta jugoslovanski sestanek; za podrobnosti se obrnite na predsednika ali tajnika svoje podružnice.

— Gibanje za preklic komisijske oblike mestne vlade (recall of commission form of government) in za obnovo mestne uprave po aldermanih v Jolietu so sprožili zadnje dni nekateri vplivni meščanje. Obeta se hud boj. O tem kaj več o priliki.

— Spominska slavnost v počast dvema jolietskima junakoma, katerih grobova sta nekje na bojnem polju na Francoskem, se je vršila v Universalist Auditoriumu v nedeljo popoldne. Dotična jolietska junaka, ki sta padla v boju za zmago demokracije, sta bila Capt. W. E. Harwood in Private Ch. Douglas. Junakoma slava!

— Najlepši red je vladal v Jolietu prvi "ponedeljek brez kuriva", uveden po odredbi kurivnega upravitelja Garfielda. Na stotine trgovin, salunov in uradov se je pokorilo odredbi. Samo neki dve brivnici in ena slaščičarna so zakrivile prestopek, ki pa menda ne bo kaznovan, ker so obtoženci obljubili, da bodo imeli svoje poslovne prostore popolnoma zaprte vse prihodnje ponedeljke do dne 25. marca.

— Mnogo salunov je v Jolietu, ki bi bili zmožni poslovati ob ponedeljkih, ne da bi rabili več topline, nego je sedaj potrebujejo za gretje stanovanj nad salunom ali v dotiki ž njim, toda kurivno upraviteljstvo je odločilo, da ne bi bilo nepristransko in pravično, če bi se dovolilo, da so taki saluni odprti, dočim bi morali biti drugi saluni, ki niso v tako srečnem položaju, zaprti. Vsled tega je bilo vsem ukazano, da ostanejo črez ponedeljek zaprti, in nobenih pritožb niso prejela oblastva zaradi kršenja odredbe.

— Položaj malo izboljšan. Akoravno so petdnevno zaprtje tovaren in raznih delavnic, zatvoritev javnih in župnijskih šol ter "ponedeljek brez kuriva" znatno pripomogli k povečanju zaloge premoga v mestu, vendar je položaj še resen. Skoro prav nobenega trdega premoga ali koka ni v zalogah jolietskih trgovcev s premogom. Položaj je najhujši za tiste, ki imajo peči za kuritev s trdim premogom.

— Petdnevna zaprta doba za tovarne in obrtne delavnice se je končala davi opolnoči in danes so zopet začeli z delom. Toda dela je jako malo in se ne ve, kdaj ga bo več. Tiste tovarne, ki izdelujejo vladna naročila, niso imele petdnevnih počitnic.

— Včerajšnji torek so bila gledišča s premičnimi slikami, biljardišča in druga zabavišča zaprta po vladni odredbi, ker jim je dovoljeno, da so odprta ob ponedeljkih pod pogojem, da se zapirajo ob torkih.

— "Krompirjev dan". Joliet bo imel "krompirjev dan" (Potato Day), kakor naznanja upravitelj Fred Bennitt, ki je prejel naročilo iz Washingtona včeraj, naj se posvetuje s trgovci v svrho, da se določi dan vsak teden za posebno prodajo krompirja po znižani ceni.

— Ne pozabite plačati dohodarine (income tax)! Po dohodninskem zakonu so dolžni plačati dohodarino: 1) samski ali neoženjeni, ki so imeli dohodkov $1,000 ali več med letom 1917, in 2) oženjenci, ki so imeli dohodkov $2,000 ali več med istim letom. Če so bili dohodki za zadnje leto pod $1,-000 za neoženjenca in pod $2,000 za oženjenca, ni zahtevano dohodninsko poročilo. Poleg tega je dovoljena prostost davka (exemption) $200 za vsakega otroka pod starostjo 18. let. Kazen za nezglasitev do dne 1. marca je pridavek 50 odstotkov davka in globa ne manj nego $20 ali več nego $1,000. Kazen za poskus, oslepariti vlado z napačnim naznanilom ali se izogniti plačanju davka, je dodatek 100 odstotkov k davku, globa $2,000 in zapor za eno leto, ali oboje, kakor odloči sodišče. Mr. Joseph R. Gibson, zastopnik Z. D. zakladniškega departmenta v področju za notranje davke, je otvoril urad v zaveznem (federalnem) poslopju v svrho sprejemanja dohodninskih poročil. Vsi, ki so podvrženi dohodninskemu davku, naj prinesejo v njegov urad popolno in podrobno poročilo o svojih skupnih dohodkih na debelo za leto 1917, kakor tudi poročilo o skupnih stroških svojega businessa, z raznimi stroški posebej navedenimi, obenem z dokazom o znesku davkov in pravilnih obresti, plačanih med letom 1917. Dohodninski uradnik ne pride osebno k Vam, ampak Vi sami morate iti k njemu v njegov urad v federalnem poslopju, t. j. v poštnem poslopju, da odgovorite na zahtevana vprašanja. Kdor tega ne stori, bo kaznovan.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Rockdale, Ill., 22. jan. 1918. — V naši naselbini nas je precej Slovencev, in zatorej smo si ustanovili Samostojno in podporno društvo "Planinski Raj" še v preteklem letu dne 7. januarja.

Prirejali smo si v preteklem letu piknike in zabavne plesne veselice, tako da smo si pridobili lepo svoto v društveno blagajno.

Odločili smo se tudi, da si priredimo plesno in zabavno veselico dne 19. januarja tega leta. A žalibog, ker so delavske razmere preslabe, smo prestavili ali prenesli zabavno **plesno veselico na pustno soboto zvečer ali na dan 9. februarja tega leta.** Začetek veselice bo ob 7. uri zvečer **v A. Mavričevi dvorani.** — Nikar pa ne zaostanimo! Pridimo vsi iz Rockdala in bližnjega Jolieta, da se bomo skupno poslovili od predpustnega časa. Potem naj zadoni glas: "Nazaj, nazaj v planinski raj!"

K koncu teh vrstic pa kličem vsem Slovencem in Slovenkam, da se združimo in začnimo z delom! Postavili smo si ognjišče in zakurili ogenj, pri katerem se bodo greli še pozni potomci našega naroda.

Vsemu članstvu društva "Planinski Raj" želim obilo uspeha in napredka v letu 1918.

Joseph Snedic, tajnik.

Brockway, Minn., 20. jan. — Velecenjeno uredništvo Am. Sl., sprejmi par vrstic v svoje predale. Tukaj imamo dosti mraza, snega pa malo. Društva imajo ta mesec zaporedoma vsako nedeljo svoje letne seje ter se lepo zahvaljujemo gospodu župniku za njegov trud. Umrlo jih je pretečeno leto 7, krščenih je bilo 16, eden odrasel. Poroke pa nobene, ker se fantje Stric Sama boje, da bi jih ne poklical pod orožje. Sedaj pa pozdravljam vse čitatelje, listu pa mnogo naročnikov.

John Poglajen.

Eveleth, Minn., 19. jan. 1918.—Cenj. uredništvo A. S.! Da Glas Svobode oziroma stric Konda ne gleda, ali je krivo ali pravo, samo da je groš, se je pokazalo z nekim člankom pod naslovom "Poslano" iz Eveletha, Minn. Ker je mazač istega članka plačaj kot reklamo, mislim, da tudi vsi ostali oglasi v Glasu Smrdobe so vsi enaki. Naj na tem mestu našemu naprednemu Tinčetu malo odgovorim. Ti napredn jak (namreč nazaj), ti pusti našega g. župnika A. Leskovica pri miru, ker tak župnik kot je g. A. L., je vsega spoštovanja vreden v verskem in narodnem delovanju. To lahko pokaže finančni račun cerkve sv. Družine za leto 1917. Ne bom rekel, da je samo g. župnik to storil, so tudi dobri farani pripomogli, ampak voditelja je treba pri vsaki stvari. Ko so se dramatične igre predstavljale, kedo je učil igralce? Kedo jim dal knjige? Kedo skrbel za oglase, za listke i. t. d.? Ali si ti? In ko so farani slišali račun pri letni seji dne 6. januarja t. l. ter g. župniku zaklicali trikrat "Slava!" za njegovo dobro delovanje, to je bilo tebi hudo, ko si izvedel, kaj ne, Martinek? Naj ti še na uho povem, da se je plačalo $2,-000.00 (beri in reci: dvatisoč dolarjev) dolga in do $400.00 starega dolga od leta 1915.

Naj omenim, da so leta 1916 "ta naprednji" nazaj gospodarili". Kar se tiče v župnišče zahajati, je pa odprto vsakemu poštenemu človeku, a z metlo nobena žena, katera hodi v župnišče svojega moža ne lovi. Z metlo loviti zna samo M. Panijan. Namreč, ko so cerkveni kolektorji po pomoti prišli k vzvišenemu Martinu neko nedeljo, ko je ravno perilo izvijal, je on (Martin Panijan) zarjovel po domače: "Marš vun!" ter metlo za njimi vrgel. In to znajo samo "ta izobraženi" storiti. Sram jih naj bo!

Kar se tiče dr. N. D., saj ga ni na Evelethu! Druzega ni, kakor izkopana klet in napis na plošči: For Sale. In tam se vidi, kakšnega kalibra so može, kateri imajo prvo besedo. Naj ti povem, kako napredni oziroma napreden si. Kakor slišim, imate kupce in je baje že kupčija sklenjena ter se sliši, da je cena $3,850.00. Velika naprednost, kaj ne? A glejte, da povrnete dr. sv. C. in M. štev. 59 K. S. K. J. svoto nazaj, če ne vas pošljemo ričet jest. Naj omenim še o N. D., namreč koliko stane. Dve loti sta stali $3,700.00; kopanje kleti $1,200.00; sewer in za vodo cevi ter "steam heat connection" nad $100.00; zidanje in mizarsko delo (?), tako stane vse skupaj nad $9,000 (beri: devettisoč). In sedaj prodati za $3,850.00! To se pravi napredovati nazaj in to vse po krivdi odpadnikov. Ako bi bili pravi katoliški možje začeli delovati, bi bil N. Dom že postavljen in plačan. Slovencem v Evelethu bi dvorana za devettisoč zadostovala, in za ta denar bi bili lahko poslopje kupili in korakali notri z zastavo. Ali ni res, gospodine Martine?

Naj g. M. P. še lepo povem, da bo zopet igra in veselica v Auditorium dvorani, namreč na pustno nedeljo (nedeljo pred pustom), to je dne 10. februarja 1918, ob poluosmi uri zvečer. Tedaj, kakor že sam prerokuješ, bomo darovali ne samo teleta, ampak celo krave, pujske, gosi, race, kokoši, da celo diamante, samo da bo napredne jezilo in se še več dolga plačalo pri cerkvi sv. Družine. Pa se naj jokajo vsi tisti, ki se jokajo vsled krize pri Glasu Svobode, najsibože Francka, Martinek ali Jožek, ali celo ata Kristan. Mi se bomo lepo zabavali ter se jim smejali — hahaha!

Naj zadostuje za danes, ob priliki kaj več; ako ne bodo "ta napredni" mirovali, jim še povem in dokažem, znam še dosti, ne mislite cenj. bralci(ke), da mi spimo; dobro čujemo, saj tudi moramo, ker tisti nepridipravi odpadniki bi nam najrajši drago svetinjo svete vere iz src iztrgali, ako bi mogli.

Ob sklepu pozdravljam vse dobro misleče katoliške Slovence in Slovenke ter jim želim obilo napredka, a listu A. S. nadaljnjih 10,000 naročnikov in preplačnikov, ter ostajam Vaš naročnik **Martin Shukle,**
811 "A" Ave., Eveleth, Minn.

PRAVI POMEN HRANITVE.
(The Real Meaning of Thrift.)

Ravno sedaj je slišati besedo "hrani" skoro povsod in v vseh listih se jo vidi. Vlada v Washingtonu je izdala velik program glede hranjenja. Za hranitev se govori povsod — raz prižnic in v časopisju, v klubih in na zborovanjih, pa tudi v uličnih shajališčih. Še celo pismo, ki ga prejmeš s prvo pošto zjutraj nosi napis, da bo prehrana dobila vojno, da moramo vsi varčevati. Kaj pa to varčevanje pomeni?

Že več let so študentje politične ekonomije, izmed katerih sta Adam Smith in Steward Mill ameriškemu ljudstvu najbolj znana, pisali o varčevanju in njega uspešnem pomenu politično, kakor družabno. Varčevati ne pomeni grabiti. Niti ne pomeni pogrešati. Varčevati se pravi vzeti glavnico in jo dati tam, kjer bo prinesla največ dobička. V prenešenem pomenu, štedljivost ni hraniti dolar in ga izdati za kak nepotreben predmet; štedljivost pomeni hraniti dolar in ga obrestonostno naložiti.

Združene države so ravno sedaj angažirane v ogromnem delu z organiziranjem armade in mornarice, transportacije mož 3000 milj daljave na bojno polje, preskrbeti te ljudi z živežem, puškami in municijo ter še pomagati prehranjevati svoje zaveznike, z namenom premagati največjo in najbolj kruto militaristično moč, ki je še kedaj skočila na vrat civilizaciji. Oni so za to določeni, da določujejo smer temu velikanskemu podjetju. Vlada v Washingtonu potrebuje vaš dolar in je pripravljena plačati zelo liberalne obresti zanj.

Pravilno šteditи se tudi pravi posoditi vladi denar, da ga rabi za naroden naroden namen v teh kritičnih časih ter tako pomagati za popolen uspeh. Ako obljuba vlade, da bo povrnila denar z libernimi obrestmi, ni zanesljiva, je tudi denar dežele ničvreden. Vlada, ki sestoji iz vseh ljudi, mož, žen in otrok v deželi, bo rabila denar, da razbije škodoželjnega sovražnika, brezsrčno vlado, ki se skriva za zagrinjalom nemoralnih intrig in ki se je namenila zavladati svet z nasilno močjo armade. Varčnost od strani velikega ameriškega naroda bo izgladila pot do vesoljnega sporazuma, kar bo pomenilo, da bo vladal mir na svetu brez strahu nevarnosti napada od kake sile, ki bi ga zamenjala s krivično strahovlado.

KULTURONOSCU VILJEMU.

Posvetil Kajtimar, 21. I. 1918.

Kant in Goethe in Beethoven*)
orosili so prosveto,
da jo pil kot lek čaroven
nemški narod z dušo vneto.

Pa nabrusil meč je Viljem,
ki vse bolje zna in ume,
pot pokazal k novim ciljem
in navdušil hlapcev trume:

—"Počemu vam modroslovje,
stihotvorstvo, miloglasje?
Meni dana moč in snov je,
da mi služite po pasje!

Lajaj, grizi, pasji zarod,
v smrt po slavo zame hodi!
Počemu za robski narod
hrepenenje po svobodi?

"Najmodernejši kulturi,
ki jo zame Krupp oznanja,
v širni svet odprite duri,
da se ves le meni klanja!" —

Zarožljali nemški meči,
zagrmeli nemški topi,
in začela krvca teči
je v potocih po Evropi...

Kant in Goethe in Beethoven,
vaša slava je velika, —
večji pa je vojni oven
Viljem, vseh barbarov dika!

Toda glej: od mrtvih vstaja
v vojni križana Pravica
in roko nam vsem podaja —
Viljem, li ne čuješ klica?

Klic poslednji: "Vrni, vrni,
kar oropal si jim z mečem!
In potem se v stran obrni
in — pašol!... Nič več ne rečem."

---

*) Kant (1724—1804), največji nemški modroslovec; Goethe (1749—1832), največji nemški pesnik; Beethoven (1770—1827), največji nemški skladatelj.

V TEH TEŽKIH ČASIH.

Združene Države se nahajajo v vojni. To pa ne iz svoje lastne krivde, kajti narod ameriški je bolj miroljuben kot katerikoli drugi na svetu.

Ker pa se nahajamo v vojni, moramo računati s tem dejstvom ter z vsemi svojimi močmi prispevati, da se čimprej dovede to veliko vojno do uspešnega konca, — namreč uspešnega za demokracijo in pravice vseh zatiranih ter neuspešnega za sile, ki so dovedle do sedanjega svetovnega požara.

Pri tem ne more biti nikakega odlašanja in nikakega omahovanja.

Če ne stori vsak posameznik in v še tako mali meri svoje dolžnosti napram deželi, v kateri živi, je končna zmaga stvari demokracije, če ne izključena, pa vsaj potisnjena v nedoločno bodočnost.

Vlada Združenih Držav je v tem smislu in s tega smotrišča naprosila ameriški narod, naj ji stoji na strani v vsakem oziru.

Razpisala je posojila svobode ter uvedla tudi sistem varčevanja, ki je pristopen vsakemu in naj so njegova sredstva še tako omejena.

Vojno-varčevalne znamke predstavljajo večjo varnost vsakemu nalagalcu kot jo more predstavljati katerakoli akcija tudi najbolj mogočne družbe.

Vojno-varčevalne znamke seveda niso namenjene špekulaciji ter ne prinašajo obresti kot bi mogoče prinašale kake druge obveznice.

Služijo izključno namenu, da se posodi vladi Združenih Držav primerno svoto denarja za nadaljevanje vojne in pri zbiranju te svote mora biti združen ves ameriški narod, ne pa le par kapitalistov s svojimi velikanskimi zakladi.

Druga stvar je nadalje Ameriški Rdeči Križ.

Z malim prispevkom enega dolarja, ki ga zahtevajo za pristop v veliko armado članov Rdečega Križa se lahko stori več dobrega kot na katerikoli drug način.

Namen Rdečega Križa je lajšati gorje, dejanski povzročeno od vojne, na bojnem polju, v lazaretih in med nesrečnim številnim prebivalstvom, ki ki se nahaja v krajih, obdivjanih od vojne.

Ameriška vlada je prevzela v lastno oskrbo napravo Rdečega Križa a kljub temu je treba pripomoči od strani vseh, ki dejanski žele, pomoči onim na bojnem polju in katere dejanski preveva čut človečanstva.

Pristopajte torej k Ameriškemu Rdečemu Križu!

PROŠNJA.

Ljubi moji rojaki!

Z žalostnim srcem se vam pritožim, kako me je zadela velika nesreča. Že eno leto in sedem mesecev ne morem nič delati. Davi me sušica. Prvo leto, ko sem začel hirati, sem vedno k zdravnikom hodil in vedno so mi dajali pogum, da gotovo ozdravim. To je bilo, dokler sem imel v žepu kak prihranjen dolar in dokler mi je dajalo društvo podporo. Ko so pa videli, da nimam od nikoder več pomoči, so mi pa povedali, da zame ni nobene pomoči več. Sedaj sem pa velik siromak, brez vsacega denarja in poleg mene žena in en otrok. Žena je bila pa ravno tako nesrečna. Bila je šest tednov v postelji in je imela vročinsko bolezen. Pa ona je toliko bolj srečna, da bo okrevala. Zdaj pa denarja nič! Vse je treba plačati! Zima je tukaj, mraz je v hiši, obleke nimamo, vse je tako drago. Kam se hočem obrniti siromak, da bi preživeli še te ure, ki so mi usojene na svetu? Ljubi moji rojaki! Usmilite se nas, ker smo res usmiljenja vredni. Prosimo vas vsi trije: Jaz, žena in sinček. — Vsak najmanjši dar bo sprejet z velikim veseljem. Iz srca se že v naprej zahvaljujemo za vsak najmanjši dar. Ako se nočete usmiliti mene, usmilite se vsaj nedolžnega otroka, ki vpije: Ata, kruha! Oh, kako je meni hudo. V starem kraju sem doma iz Zaloga pri Ljubljani, fara Sostro.

JOSEPH MEHLE,
6414 Varian Ave., N. E., Cleveland, O.

To je drugačna stvar.

On: "Ali misliš, da je denar potreben za srečno življenje?"

Ona: "Če ima človek neomejen kredit, ga ni treba."

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Zima je tukaj

ki rada donaša kašelj, prehlad in hripo, ali influenco. Ne pripustite, da bi se vas kašelj trdno prijel; vstavite ga takoj, da se na ta način izognete komplikacij, ali posledic kašlja. Vzemite

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balzam za pljuča), in kmalu se boste prepričali, da je ta balzam zelo prijetno zdravilo, s katerim se zdravi kašelj, hripavost in vnetje v sapniku. To se zdravilo priporoča otrokom i odraslim. Na vsaki steklenici je natančno navodilo o uporabi.
Cena 25c in 50c v lekarnah.

Ali imate že Severov Slovenski almanah (koledar) za leto 1918?

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Iz malega raste veliko!

Resničnost tega pregovora je neovrgljiva. Ako želite imeti kaj za starost, začnite hraniti v mladosti. Mi plačamo po

3%—tri od sto—3%

na prihranke. Z vlaganjem lahko takoj začnete in to ali osebno ali pa pismeno. Vse uloge pri nas so absolutno varne. Naša banka je pod nadzorstvom zvezne vlade.

Mi imamo slovenske uradnike.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital in rezervni sklad $400,000.00.
ROBT. T. KELLY, preds.
CHAS. G. PEARCE, kašir

Ali imate bolne zobe? Ali imate slab želodec?

Ali veste, da so mnoge bolezni povzročene po slabih zobeh. Pridite k nam da pregledamo vaše zobe in damo nasvet---vse zastonj. Vse naše delo je hitro in jamčeno.

22k Gold Crown low as - - - $4
Full set teeth low as - - - $5

Najnižje cene v mestu za najboljše delo.

DR. W. H. LEE NAJCENEJŠI ZOBOZDRAVNIK
Odprto od pol 9. zj. do 9. ure zv; ob nedeljah le zjatraj
227 Jefferson St. Tel. 3219 Joliet, Ill.

A. Nemanich, St. A. Nemanich, Jr.
Chicago Phone 2575
A. Nemanich & Son BANK
Real Estate Insurance Loans Renting
V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po
3%
in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi.
Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi.
Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocks.
Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kurzu.
Posojujemo denar na zemljišča in hiše.
Izvršujemo terjatve in poslujemo kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

Zadnja kmečka vojska.

ZGODOVINSKA POVEST IZ LETA 1573.

Spisal Avgust Šenoo. — Iz hrvaščine poslovenil L. J.

(Dalje.)

XXXV.

V kotlini med griči leži stubiška dolina. Na desni in levi se vleče gorovje, na levi strmejše, na desni pa prehaja polagoma proti dolini v gričevje. Vhod v dolino je pri stubiških toplicah širši, a čim dalje bolj se približuje gorovje in dolina se zožuje; za vasjo Gornjo Stubico, nad katero se vzpenja na gričku Tahov grad, pa se gorovje strne in dolina preneha. Sneg je pokrival pokrajino. Vse polno ga je bilo po belih, valovitih gričkih, po katerih so natresene male hišice, polna so ga bila drevesa, polne strehe kmečkih hiš. V tej dolini, po teh gričkih je taborila poleg cerkve sv. Petra Gubčeva vojska — šest tisoč kmečkih glav — pričakujoč Elijo Gregoriča in njegovo vojsko.

Zimska noč je, nebo je pokrito z oblaki, veter piše po dolini in po gorah črn mrak pokriva zemljo. V mraku žare kakor iskre luči v kmečkih hišah, po dolini gore ognji kmetov, ki spijo stisnjeni v klopčič okoli ognjev s klonjenimi glavami. Včasih pride k ognju konjenik, da pregleda speče čete in izgine brzo v mraku, od časa do časa zmoti nočno tišino zategnjen vzklik straže: "Hoj!", ki odmeva od gore. Na vršičku nasproti toplic stoji klet. Tu je prva straža; pred vrati stoji zasajen v zemljo visok kol s snopičem slame na vrhu, v kleti pa si mane glavar Andrej Pasanec roke nad ognjem in gleda v plamen; po tleh leže njegovi kmetje, pri odprtih vratih pa gleda kmet, ogrnjen s kožuhom in s puško v roki, v temno noč. Na zložnem gričku v podnožju gore, kjer je dolina najožja, stoji starinska cerkvica, okoli nje pa štrle iz snega leseni križi. To je pokopališče; odtod lahko pregledaš vso dolino. Sredi pokopališča vihra bela zastava s črnim križem, okoli pokopališča pa se dviguje nasip iz zemlje, za katerim stoje na kolesih štirje železni topovi. Vrata so odprta, v cerkvici gori luč. Po tleh je nastlan kup slame, na njem pa koc. Tu spi deklica. Svoje suhe roke ima pod glavo, bled, upal obraz pa ima obrnjen proti luči. To je Jana. Pri nji sedita dva človeka, eden postaren in siv, a dušo ima mlado, oko se mu iskri; mož sedi na kamnu. Na črnem klobuku mu vihra visoko pero, sveti se mu križ, na telovniku se mu blišče srebrne zapone, fin kožuh mu pada po ramah, z rokami pa se opira na široko, s srebrom okovano sabljo. To je Gubec. Pred njim sedi na tleh mlad, bled človek, Mogajič; z rokama objema kolena in upira svoje oči v voditelja.

"Nobenega glasu ni od Elije," izpregovori Gubec, "a rekel mi je, da mi sporoči vse. Ali ve, da so bili naši ljudje potolčeni pri Kerestincu? Slabo je. Izdajstvo! Da! Kdo te izda najprej? Tvoj človek. Ali naj le," dvigne kmet glavo, "še stojita Elija in Matija, in gospoda se trese. Vem to dobro. Mrzlica jih bo stresla, ko jim zakličemo, da smo ljudje."

"Ujec," reče Mogajič, "ti si moč, izvrsten mož, ti si vreden več kakor vsi grofje. Ljudstvo te ima za svetnika. Povem ti nekaj, česar ne slutiš. Glavarji so imeli posvetovanje."

"Posvetovanje? Brez mene?"

"Brez tebe, zaradi tebe! Dogovorili so se, da te postavijo jutri za kralja. Ovenčali te bodo s krono, ti vladaj kmetom."

"Glavarji so znoreli. Ali zasluži vsak poštenjak, da ga postavijo za kralja? Ni-li sto boljših od mene? Na svetu je samo eden kralj."

"Kdo?"

"Bog! Njegovo je žezlo, njegova je oblast čez svet. Glavarji so znoreli, ti rečem. To jim revi v mojem imenu. Smo se li mar za to dvignili in postavili svoje glave v nevarnost, da se igramo župana in kralja? Potegnili smo meče, da moremo svobodno dihati, kakor drugi ljudje, da nam sme srce biti veselo po svoji volji; dvignili smo se na noge, da moremo svobodno nositi glavo po zemlji, da ne gledamo kakor sužnji v zemljo pred človekom, ki se je rodil iz slabšega drobu kakor pa mi. V božjih rokah je naša sreča in nesreča. Zaupam v Boga, da nam poděli zmago. Toda ako tudi naš naše glave pride nesreča, krvi nismo prelili zastonj. Tisočletja so pretekla, a ljudje so blodili v poganski temi. Toda naposled je prišlo odrešenje, prišel je Božji Sin in nas učil, da mora ljubiti človek človeka kakor brat brata. Naj nas pogazijo gosposka kopita, naj se nam pritisne na čelo mučeniška krona, naša kri bo seme boljših časov, naša kri bo vpila do Boga in napočil bo dan, ko bode enaka pravica v palači, v bajti. A boriti se moramo; naj vidijo, da je tudi naša pest močna; boriti se moramo, ako tudi podležemo, ker se pošten človek ne briga samo za sebe, ampak tudi za one, ki pridejo za njim. Saj ne more vsak odtrgati sadu z drevesa, ki ga je zasadil. Žrtvujemo se, sinko, za vnuke in naših vnukov vnuke."

Mladenič je poslušal s povešeno glavo voditeljeve besede, a v tem trenutku zagrmi v daljavi zamolklo puška. Gubec dvigne glavo, Mogajič leti pred vrata.

"Ujec," zakliče, "pred Pasančevo stražnico je zaplapolala slama v znamenje nevarnosti. Naj-li zbudim vojsko?"

"Počakaj," reče Gubec, "da čujemo, kakšno poročilo da pride."

Čez četrt ure prihiti k cerkvici Pasanec, z njim pa majhen, suh človek v kožuhu in kučmi, potegnjeni čez ušesa.

"Glavar," prime Pasanec razvnet voditelja za roko, "evo, ta človek je prišel čez gore iz Zagreba in ti prinaša poročila."

"Kaj prinašaš?" vpraša Matija, dvignivši se na noge.

"V Zagrebu je polno vojske," zasope možiček in otrese led z brk. "Alapič je prišel včeraj iz Jastrebarskega in gre sedaj nad tebe. To noč je odšel iz Zagreba."

"Ej, pa ga počakajmo v imenu božjem!" reče glavar. "Koliko jih je?"

"Bo jih čez pet tisoč."

"Kakšnih?"

"Banovcev, svobodnjakov, huzarjev, Uskokov, in velikih topov."

"Dobro," pokima Gubec, "Jurij, zbudi vojsko!"

Mogajič ožge hipoma tresko in zleti k topu pri ograji — zabliska se skozi noč, grom zabobni čez griče. Naenkrat se vžge cela vrsta slamnatih povezkov po dolini in po brdih. Pri najbližji četi poči puška, a prvi četi se odzove druga, tretja, vedno več in več. Pastirski rog zapoje z zategnjenim zvokom skozi noč, bobni ropočejo po dolini. Pri nočnih ognjih se suče glava pri glavi kakor mravlje. Čimdalje bolj razločiš vpitje, črne postave dirjajo na konjih mimo ognjev. V gorski kotlini vre kakor temni valovi. Na pokopališču se zbira stubiška četa; možje so, ne posebno veliki, suhi, ostrih potez v obrazu, toda pravi junaki. Za pasom imajo sekire, v rokah puške. Vodi jih Pavel Brezovški, Stubičan. Sedaj pride tudi dvajset ljudi, postarnih, ali krepkih; to so kmetje iz raznih krajev, zaslužni banovi bombardirji. Vsak se vstopi k svojemu topu. V cerkvici sede na tleh okoli Gubca glavarji: Andrej Pasanec, Jurij Mogajič, Vinko Lepoič, plečat, ostrižen kmet z majhnimi očmi in smehljajočega obraza, Nikolaj Pozebec, lep mladenič modrih, živih oči, Gregor Vagič, klicar iz Oroslavja in Pavel Brezovški iz Stubice.

"Bratje," se dvigne Gubec, "gospoda gre nad nas. Vodi jih Gašper Alapič. Jutri bo tekla kri. Zavihati bo treba rokave. Dosti nas je, hvala Bogu, ne bo nas pokosil z enim udarcem. Ako Bog da, jih bomo mi. Pozval sem vas, da vam povem to, da dvignemo svoje roke prej, nego nas napade sovražnik. Ste-li spravili pokonci vse čete?"

"Da, vse je na nogah, vse pod orožjem," se oglasi Pasanec.

"Dobro, bratje," nadaljuje Gubec, "sedaj se dogovorimo po bratovsko, kako da se razdelimo, kako udarimo, kako da se branimo."

"Jaz menim," zakliče Vagič in udari po široki sablji, "naj gremo vsi skupaj proti njemu."

"Kje imaš pamet, Gregor?" odmaje Brezovški z glavo. "Hočeš-li prijeti divjega bika za roge, da te vrže na zemljo?"

"Kako pa misliš ti, voditelj," vpraša Pozebec Gubca, "ti si najpametnejši. Naj govori Matija. Kaj ne, bratje?"

"Govori!" zakličejo glavarji.

"Jaz mislim tako: Vojska gre od Jakovlja sem in mora mimo cerkve svetega Petra navzdol v stubiško dolino. Ustaviti je ne moremo, niti počakati je pod brdom. Mi zdolaj, oni zgoraj, to bi bilo slabo, odnesli bi nas kakor hudournik. Pri toplicah je dolina široka, tam jih ne smemo počakati. Oni imajo mnogo konjenikov, mi malo. Dobiti jih moramo med gorami v klešče, tu smo mi gospodarji. Tu se bodo oni gnetlji, konji se bodo motali, in mi po njih."

"Dobro je tako," potrdi Pasanec.

"Jaz mislim, naj se razdelimo tako: Pasanec ostane na vrhu pri Sv. Petru s svojimi strelci. Ko bo šla vojska po bregu navzdol, streljaj med nje, dokler moreš, potem se pa umakni k nam. Pri toplicah naj stoji Vagič in konjeniki. Zapleti se malo v boj, a ne neumno, potem se pa umikaj in jih izvabi med gričevje. Pozebec naj stoji po gričih na levi strani, jaz, Mogajič in Brezovški pa tu na desnih gričih, a Lepoič naj gre v mesto Stubico, kjer stoje za nasipi pri potoku velike puške. Ko se navali vojska za Vagičem in pride v klanec, sipajte vi iz gričev ogenj iz topov, a v mestu jih pozdravi ti, Lepoič. Mi se navalimo z gričev od obeh strani in stisnemo gosposke junake v svoji trdi pesti. Je prav tako, bratje?"

"Prav, voditelj," pritrdijo vsi.

"Dan se dela, bratje!" se dvigne Gubec, "na noge! Čas je. Bog daj srečo!

Glavarji gredo iz cerkve, na vzhodu se je belil dan, oblaki so se razgrnili, postalo je zelo mrzlo. Samo Mogajič ostane v cerkvi. Ugašujoč plamen igra na obrazu speče deklice. Junak poklekne, se skloni nad njo in zašepeče, poljubivši jo na čelo: "Danes je tvoj dan, moja Jana. Pomagaj nam Bog!" Otrnivši solzo stopi Jurij za drugimi.

"Z Bogom, Matija!" stisne Pasanec roko vodji, "grem na svoje mesto. Z Bogom, brat, na srečno svidenje!" V dolini pod gričem stoje razvrščene čete, po hribih straže, konjeniki, pešci s puškami, s kopji, četa pri četi, glava pri glavi, vsi gledajo nemo pred se, toda resni, odločni možje so. Sedaj se prikaže na nebu rdeča kroglja — solnce. Visoko je vihrala v prvih solnčnih žarkih zastava s križem. Jutranja svetloba je žarela na teh mračnih, bradatih obrazih, na svetlem orožju, jutranja svetloba se je razgrinjala nad glavami glavarjev, ki so stali na griču v krogu pod zastavo, a sredi njih Gubec, ki se mu je žarela v jutranjem solncu perjanica in se mu svetil srebrni križ na kapi. Njegova levica se je oprijemala kija, desnica mu je počivala na srcu, a njegovo resno, temno oko se je vpiralo v kmečko vojsko. Izpregovori glasno, da se je razlegalo preko kmečkih glav:

"Moji bratje! Evo, na vzhodu vzhaja solnce, krasen dan sije nad gorami in nas gleda tu pod sveto zastavo, gleda nas, to pogaženo hrvaško ljudstvo s puško in sabljo. Vprašuje nas: Čemu ste zapustili plug, ženo in otroke, čemu stojite v snegu in ledu? Oj, beli dan! Huda nadloga nas je prignala sem; kliče nas svoboda, sveta svoboda. Pošteni smo, ljudje smo. Raztrgali smo verige in skovali sablje, zlomili smo plug in skovali sulice. Pravica je zaspala. Mi jo dvigamo zopet, mi revni kmetje, in vpijemo, da se čuje do Boga: Svobode nam daj, pravice nam daj, o Bog, tudi mi imamo neumrjočo dušo in podobo božjo, tudi mi smo tvoji otroci. Za svobodo smo se dvignili, in vsak jo nosi v srcu, v roki. Gospoda gre nad nas, silna vojska se vali nad nas, da nam iztrga srce, da nam pogazi poštenje in kmalu se bo zasvetilo na onih vrhovih njihovo svetlo orožje. A ne bojte se bliskanja njihovih sabelj, z njimi je moč in surovost, z nami je pravica in Bog. Bodite junaki, dvignite čelo, danes naj se vidi, kaj velja kmečka pest, bodite junaki, trdno stojte na mestu, bijte kakor strela, da se bo videlo, kaj napravi svoboda iz sužnja. Bijte se slavno, ker se bijete za ženo, za otroke, za mater in očeta, za sveto pravico. Zdaj velja: Živeti ali pa umreti. Bijte se, da zmagate, ker gorje, ako padete pod gosposki jarem. Niti vrag v peklu ne ve za tiste muke, ki si jih bo izmislila gospoda za vas. Vsaki dan vam bo prinesel novo prokletstvo, vsaka noč nove muke, in prosili boste Boga, naj se odpre pod vami zemlja, ki vas nosi. Zato se ne vdajmo živi do zadnje kapljice. Jaz vas bom vodil in prisegam vam pri tej sveti zastavi, da bom z vami, dokler bo v meni duša, da dam svoje življenje za sveto svobodo. Hočete?"

"Prisegamo!" zagrmi vzklik po dolini.

Tedaj skoči pred Gubca Vagič in zakliče, dvignivši sabljo:

"Matija! Bodi naš kralj!"

"Molčite!" zagrmi Gubec, "nočem biti druzega kakor svoboden človek. A spomnimo se nebeškega kralja, k njemu povzdignimo svoja srca!"

Voditelj sname kapo in poklekne, pokleknejo glavarji, poklekne vse ljudstvo. Gubec reče:

"Pravični Bog! Milostljivi Bog! Glej na trdi zemlji kleče pred teboj tvoji ubogi otroci. Iz globočine srca vpijemo k tebi: Usmili se nas, usliši nas, osvobodi nas. Odprto je pred teboj naše srce, ti vidiš, da smo pravični. Razprostri nad nas svoje milostljive roke, da bomo slavni pod tvojo zastavo. Osvobodi nas! Amen."

"Amen!" zamrmra ljudstvo, "Amen!" zašepečejo blede ustnice Janine, ki je klečala s sklenjenimi rokami pri cerkvenih vratih in buljila v Matijo Gubca.

Na vzhodu poči puška, po vrhovih se zalesketajo gosposke sulice.

"Na noge, bratje!" skoči Gubec. "Gospoda gre! Dobro nam došla! Na noge! Za staro pravdo, za sveto svobodo v imenu božjem!"

* * *

Od Jakovlja sem hrumi čuden šum kakor morje, kakor nevihta. Tu se vali počasi vojska, premika se kakor črna kača po snegu. Blizu Sv. Petra se pojavi četa banskih huzarjev s sabljami v rokah. Počasi gredo naprej in gledajo na desno in levo. Dospo do pobočja strmega griča. Tu stoji klet. Enkrat, dvakrat, trikrat poči iz kleti, eden, dva trije konjeniki se zvale v sneg. A pride večja četa. Izza meje prikazujejo kmečke kučme. "Streljaj!" kliče Pasanec, svinčena toča leti med huzarje in jih pobije drugega za drugim. Huzarji se umaknejo. "Čujte!" reče Pasanec, "boben ropoče, to so pešci, ste li pripravili vse?" "Smo!" Z bobnanjem se pojavi na cesti močna četa sivih "haramij" (Razbojnikov, v banovi službi). Iz kleti grme puške, prve vrste razbojnikov se zvale v sneg. "Naskok!" zakliče poročnik vojakom in z vpitjem se pričnо vzpenjati pešci na grič, a z vrha, poka, poka in poka, vojak za vojakom se skotali kakor žoga po snegu. "Naskok!" zakliče poročnik in se zgrudi ranjen. "Naskok!" vzdiha v snegu. Vnovič napadejo vojaki. Vse je tiho. "Ha! Gotovo psi nimajo smodnika. Oj! Oj!" Vzpno se na grič, v klet. Razbijejo zaprta vrata. Glej, kmetje beže. Tu iz kleti je dober cilj. Klet se napolni z vojaki. Zagrmi, orjaški plamen švigne proti nebu, roke, noge, glave, orožje vojakov pada na krvavi sneg kakor dež. Pasanec jih je pognal v zrak s podkopom. Strah in groza se polasti vojske. "Naprej!" zakriči Alapič, priletevši na konju do prvih čet. Vojska se pomakne dalje. Kakor črna reka so se valili po bregu navzdol, konjeniki počasi naprej po cesti, pešci držec pred seboj puške v redkih četah, zadaj pa topovi, ki so jih vlekli voli, a držali ivanjski bombardirji. Sedaj se razgrne vojska po polju pri toplicah pred vhodom v dolino.

"Ustavite čete!" zakliče Alapič poveljnikom; "v vrsto, za toplicami stoji močna četa kmetov na polju. Moramo biti oprezni." Trobentač pri Alapiču zatrobi. V kratkem času se zbero poveljniki čet okoli vojskovodje.

"Gospodje," reče, "prosim vas, pazite na svoje čete, da se ne osramotimo. Kmetje so besni in dobro oboroženi. Poslušajte me: Pešci, razbojniki in Uskoki naj se postavijo v sredo, na desnem in levem krilu konjeniki, na desni vi, gospod Plovdin, z banskimi huzarji, na levi gospod Arbanas s Turopoljci in gospod Farkašič z Zrinjskimi suličarji; topovi naj slede zadaj. Pehota naj stopa naravnost naprej, konjeniki naj pa navale od strani. Sedaj naj vojska počije dve uri — potem pa, kar bo naklonil Bog. Postavite medtem prednje straže, gospodje!"

* * *

Bilo je okoli devete ure predpoldne, dne 9. svečana 1573., ko zaropočejo bobni in zatrobijo trobente po vrstah domobrane. "V vrsto! Oprezno!" se oglašajo povelja častnikov, ki stoje z dvignjeno sabljo pred vsako četo. Kakor srebrno klasje so se svetile vrste kmečkih pušk in sulic v zimski svetlobi. Veselo so vihrale perjanice konjenikov. Alapičev trobentač zatrobi, za njim zatrobijo vse trobente, zastavonoša dvigne bansko zastavo, za njim dvignejo vse druge čete svoje zastavice.

"Naprej!" zapove Alapič in naprej je stopala vojska, razprostirajoč se vedno bolj in bolj, preteč stisniti v klešče Vagiča. Že pokajo puške pri prednjih stražah. Izza dreves merijo kmetje na konjenike. Na levi leti skozi grmovje in trnje gospod Arbanas s Turopoljci, da pri Vagiča od desne strani. Veselo so leteli naprej modri plemiči, toda v pogubo. Izza sneženega okopa je grmelo na nje smrtno gromenje in konjeniki se umaknejo glavni vojski. Živahneje napade Plovdin; banski huzarji švignejo kakor strela v levo krilo kmetov, toda na pol pota se vrže proti njim četa kmečkih konjenikov. Grozovito zadene četa ob četo, skoro se zapleteta, a kmalu se izmotajo banovci in sekajo vse križem po kmečkih konjenikih, ki popadajo mrtvi v seng. Močneje poje boben, pogosteje trobi trobenta. Že pokajo tudi puške. Vagič se umiče vedno hitreje in hitreje, rekel bi skoro, da beži proti vhodu. "Hura!" za njim drvi Plovdin. Že se gnjete Vagičeva četa proti vhodu v dolino. Huzarji so blizu, ali kot bi trenil se obrne kmečka četa in vsuje iz pušk ogenj med huzarje, s strmega griča pa strelja Pozebec iz dveh topov debele kroglje v banki kup. A Plovdin se ne zmeni za to, huzarji padajo kakor snopje, a kljub temu sekajo in tišče naprej, a njim na čelu poveljnik. "Naprej, junaki! Udrite po kmečkih psih!" zapove kapitan in zamahne po Vagiču, a nov grom iz kmečkih pušk razrahlja četo in kroglja zadene junaka Plovdina v prsa, da izdihne pod kopiti lastne čete. Glasno zavpijejo kmetje, videč da je padel huzarski kapitan in konjeniki obstoje za hip.

(Dalje prih.)

Sneg za zdravilo.

Kadar si se prehladil, dobil revmatizem ali podobno bolezen, se vlezi v posteljo in si daj prehlajeni del telesa dobro obdrgniti s svežim snegom. Mokro kožo obriši, obleci se naglo ali pokrij s perilom, po obleki se daj še masirati, da se bolni član pregreje, tudi se lahko malo potelovadiš. Hlad snega je skrčil dotično kožno ocevje, ki se je potem močno napolnilo s krvjo. To bolj uspešno deluje, kakor sama masaža ali gorki zrak. Vsled drgnenja nastane namreč reakcija, telesna gorkota posesa izpuhteli pot in tako se odžene bolezen. Dokler bolezen ne izgine, se drgnenje večkrat ponavlja. Tudi led je dober, da se ž njim drgneš, še boljši je pa sneg. Samo toliko pazi, da se pri tem še bolj ne prehladiš.

Oči pregledamo
Naočnike priredimo

Smith & McGuire
JEWELERS AND OPTICIONS
320 Van Buren St, Joliet
D'ARCY BUILDING

Marko Belaich,
DALMATINSKI
BILLIARDS AND POOL ROOM
Mehke pijače in smodke.
205 Indiana St. :: Joliet, Illinois.

Bratje Slovenci in Hrvati! Posetite brate Dalmatince v moji poslovnici, kjer najdete mnogo zdrave zabave, razvedrila in okrepčila.
VSI DOBRODOŠLI!

Andrej Stirn
SLOVENSKI ČREVLJAR.
Popravljam moške, ženske in otroške ČEVLJE.
1011 N. Chicago Str., Joliet, Illinois.

Frank Bambich
TRGOVEC Z ZLATNINO
1107½ N. Hickory St., Joliet.
Se priporoča rojakom, če potrebujejo kak kos zlatnine, bodisi uro, verižico, prstane ali sploh kar spada v zlatninsko trgovino.

Prodajem vse vrste URE in ZLATNINO.
Primeni debite vsako reč 20 odsto ceneje kot kerkoli druge. Prodajem samo jamčeno blago. Popravljam vse vrste amerikanske in starokrajske ure in zlatnino za vsako delo jamčim

SLOVENCI in HRVATI po celi Ameriki.
Ako rabite dobro Uro ali drugo reč, pišite meni kaj bi radi pa vam pošljem ceno. Vsaka reč vas košta 20 od sto ceneje, kot bi plačali drugje.
JOS. SPOLARICH
901 N Hickory St JOLIET, ILL

Homewood Coal Yard
M. MIKAN, MANAGER
Trd in Mehak Premog
tor drva in kurivo
1624 Nicholson St., Joliet, Ill.
PHONE 1797W

Metropolitan Drug Store
N. Chicago & Jackson Sts.
Slovanska lekarna
JOHNSONOVI "BELLADONNA" OBLIŽI
REVMATIZMU | SLABOSTIH v ČLENIH
HRIPAVOSTI | PLJUČNIH IN PRSNIH BOLEZNIH
BOLESTI v KOLKU | MRAZENJU v ŽIVOTU
BOLESTEH v ČLENIH | VNETJU OPRSNIH MIŠIC
NEVRALGIJI PROTEKU | PREHLAJENJU
OTRPLOSTI MIŠIC | BOLESTIH v LEDJIH
SLABOSTNEM KRČEVJU | BOLESTIH v KRČEVJU
MEHKIH KAŠLJU

HANSEN & PETERSEN CO.
503 CASS STREET, JOLIET, ILLS.
Barve
STENSKI PAPIR
Richardson 5 let garantirana barva, galon $1.85.
Calcimine vseh barv, 40 in 45c zavoj.
Varniši, stains, olje, trepetin, ščetke, tudi steklo in drugo blago ceneje kot drugje v Jolietu.
Blago pripeljemo na vaš dom.

JOHN MARTIN, SODNIK
(Justice of the Peace)
Kadar imate kaj posla na sodišču ali vložite tožbo zoper koga, ali hočete iztirjati dolg, oglasite se pri meni, ker z mano lahko govorite v materinem jeziku.
Uradne ure: jutro od 8.—12. Popol- od 1:30—5. Zvečer po dogovoru.
Urad imam na:
321 JEFFERSON STREET,
(nasproti Court House), Joliet, Ills.

Valentin Fajnik, Jr.
Billiard Parlor
Tržim fine smodke in vse vrste duhan.
DOBRODOŠLI!
120 MOEN AVE., ROCKDALE, ILL.
Kdor je žejen ali lačen se lahko pri meni okrepča.

The Will County National Bank
of Joliet, Illinois.
Prejema raznovrstne denarne vloge ter pošilja denar na vse dele sveta.
Kapital in preostanek $300,000.00
C. E. WILSON, predsednik.
Dr. J. W. FOLK, podpredsednik.
HENRY WEBER, kašir.

Mi hocemo tvoj denar ti hočeš naš les
Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.
Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebre, desk in šinglne vsake vrste.
Naš prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.
Predno kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi ti bomo zadovoljili in ti prihranili denar.
W. J. LYONS
Naš office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES IN CLINTON STS.

Garnsey, Wood & Lennon
ADVOKATI
Joliet National Bank Bldg.
Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

John Grahek
...Gostilničar...
Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržim najboljše smodke.
Prodajam tudi trdi in mehki premog.
TELEFON 7612.
1612 N. Broadway JOLIET, ILL.

Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.
Louis Wise
200 Jackson Street JOLIET, ILL.
gostilničar
VINO, ŽGANJE IN SMODKE.
Sobe v najem in Lunch Room.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na letc.....$2.00
Za Združene države za pol leta..$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

27.	jan.	Nedelja	Janez Zlatoust.
28.	"	Pondeljek	Julijan; Marteja.
29.	"	Torek	Frančišek Salez.
30.	"	Sreda	Janez mil.; Mar.
31.	"	Četrtek	Peter No., Marcel
1.	feb.	Petek	Ignacij, muč.
2.	"	Sobota	Svečnica, Dar. Gos

PRVA PREDPEPELNIČNA NEDELJA.

Vse, kar ni iz vere, je greh.
Rim. XIV. 23.

Hitro se približuje čas pokore. Sveta cerkev nas hoče nato opomniti in pripraviti. Na pokoro nas opominja vijolična barva, katero predpisuje za danes in vse nedelje do velike noči. Postni čas je zato, da se spravimo z Bogom in skušamo vsaj nekoliko popraviti krivico, katero smo storili zoper svojega Boga in svojega bližnjega. Da pa svojo krivdo boljše spoznamo, je potrebno, kedaj razžalimo Boga in kako nas Bog svari pred grehom.

Greh je ali slaba misel, beseda ali dejanje ali opustitev kake stvari, kar nasprotuje Božji ali cerkveni postavi. Greh stori toraj oni, ki prelomi Božjo ali cerkveno postavo vedoma in prostovoljno.

Kdor stori greh, mora prelomiti postavo. Kjer ni nikake postave, je ne more nihče prelomiti. Če ni prelomljenja, ni greha. Kdor ne izpolni kakega dobrega sveta, ne stori še greha, ker nasvet še ni postava.

Kdor stori greh, prelomi Božjo ali cerkveno postavo. Božje postave prihajajo naravnost od Boga. Cerkvene postave pa imajo isto veljavo. Kristus je rekel: "Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Isto velja tudi o zakonih, katere narede drugi predstojniki. Božja zapoved je, da morajo otroci ubogati svoje starše, nižji višje, podložniki državne zakone. Kdor te postave prezira, prezira Božje postave, ker ni oblasti, razven od Boga, četudi pride ta k nam po človeškem posredovanju. Kdor taji Boga, hoče prevrniti vso postavo in red. Francoski brezverci v osemnajstem stoletju so rekli: "Ni Boga, ni gospodarja." Hoteli so reči, da ni nikogar višjega od njih ne v nebesih, ne na zemlji. Če bi ne bilo Boga, potem bi bilo tudi res, da ni gospodarja na zemlji, da nima noben človek oblast nad drugim. Vsi ljudje bi bili enaki in kdor bi bil bolj zvit, močan in brezvesten, tisti bi dobil oblast nad drugim.

Kdor hoče storiti greh, mora prelomiti postavo. Postava pa ni greh. Postava je nekaj dobrega, svetega, potrebnega in predvsem, nekaj dopustljivega. Kdor stori greh, ga ne stori samo zato, ker postava obstoja. Postava mora biti prelomljena, da se stori greh. Vsaka postava nam nekaj prepoveduje ali zapoveduje. Postava nam kaže pot, po kateri naj hodimo, četudi je pot večkrat ozka in trda. Če storimo kaj napačnega, ne storimo, kar zapoveduje postava in s tem je greh storjen.

Prelomljenje postave pa ni vedno greh. Prelomljenje mora biti prostovoljno. Katoličan je meso na petek. Cerkvena zapoved ga prepoveduje. Tukaj je postava in prestopek. Ta človek pa je morda pozabil, da je petek in se je šele potem spomnil, ko je končal svoj obed. Potem pa se prestraši, rekoč: "Petek je danes; jedel sem meso; grešil sem." Tukaj se moti. Prestopek ni bil prostovoljen. Jedel je meso prostovoljno; nihče ga ni silil. Pa to ni vprašanje. Vprašanje je, če je prostovoljno prelomil postavo. Tega ni storil. Da kdo stori greh, mora dobro poznati postavo in jo prelomiti pri polni zavesti.

Včasih kdo prelomi postavo, katera mu je dobro znana. Tega pa ni storil zaradi neposlušnosti, ampak ker ni mogel drugače ravnati. Morda je na potu v cerkev k sveti maši. Pozna zapoved in si je je svest. Na potu pa se zgrudi. Morajo ga odnesti domu. Tak človek ne bi prelomil postavo prostovoljno.

Človek greši, kadar prelomi postavo prostovoljno. S tem pa ne mislimo, da mora človek to storiti z veseljem. Biti mora samo prost. Pilat ni rad obsodil Jezusa k smrti, vendar pa je imel prosto voljo. Kar človek stori v pijanosti, storí s prosto voljo, če se nalašč vpijani in ve, kaj navadno stori v pijanosti.

Ko vemo, kako človek greši moramo pa tudi rabiti sredstva, da se greha varujemo. Vsi imamo glas vesti, kateri nas svari pred grehom. Postava je samo zunanja bramba, dočim je vest notranja. Glas vesti ne prihaja do naših ušes, pač pa napolnjuje vso notranjost. Vest ima vsak človek, četudi bi se ne bil nikoli učil, kaj je prav in kaj ni. Nagovarja nas, predno storimo greh in svari, kakor dobra učiteljica. Ko je greh storjen, nas opominja, da naj ga obžalujemo in skušamo zlo popraviti. Za zlo se maščuje nad človekom, ne da mu miru. Glas vesti je tako močan, da ga nikaka človeška sila ne more vničiti, ne posameznik, ne narod in ne zgovornost človeških strasti. Glas vesti zavrne naše lastne opravičbe, stopa v ospredje pri našem poslu in delu, nadvladuje sodbe človeških sodnikov in je močnejši, kakor ljudsko mnenje. Velikokrat se je že zgodilo, da je človek všel človeški pravici, a vest ga je prisilila, da se je zopet izročil sodniji.

Če se hočemo varovati greha, moramo poslušati svojo vest. Ubogljivost nas bo privedla do miru in veselja. Vest je dar Božji, kateri nas razlikuje od živali. Če hočemo, da nas bo Bog sodil od živali. Če hočemo, da nas bo Bog sodil milostno, poslušajmo svojo vest; kajti Bog bo pregledal tri knjige ob času sodbe: knjigo postave, knjigo vesti in knjigo Božje vsevednosti. Blagor onim, katerim ne bodo nasprotovale te tri priče; njihova imena bodo pisana v knjigi življenja.

REV. J. PLAZNIK.

TUDI DEL VZGOJE.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

(Nadaljevanje.)

TRETJE POGLAVJE.

Popolnost.

Ko je nekoč Zveličar govoril množici, je primerjal nebeško kraljestvo človeku, "kateri išče dirage bisere. Ko najde enega, dragocenega, gre in proda vse, kar ima in ga kupi." Kaj je ta dragoceni biser, da ta trgovec vse proda zavoljo njega? Gotovo, da je prava cerkev ali Kristusova vera. Bogoslovci pa pravijo tudi, da je ta biser najtesnejša združitev s Kristusom ali krščanska popolnost. Popolnost se imenuje ta dragoceni biser, dragocenejši in svetlejši, kakor kateri koli v kraljevski kroni. Lahko ga kupiš; cena je za vse enaka. Za nakup moraš dati vse, kar imaš. Ali hočeš napraviti kupčijo.

Veliko kristjanov je že bilo, kateri so imeli ta biser. Želeli so ga imeti in hrepeneli po njem. Toda življenjske razmere, skušnjave okrog njih, skrb za vzgojo otrok in boj za obstanek, vse to jih je oviralo, da so skoro obupali, ad bi mogli živeti samo za Boga in tako postali popolni. Neki plemeniti in bogati mladenič je nekoč prišel h Kristusu in Ga vprašal, kaj naj stori, da bo dosegel popolnost. Gospod mu ogdovori: "Izpolnjuj zapovedi." Mladenič pa ni bil zadovoljen s tem. Hotel je še kaj več storiti za nebesa, kakor nam kaže odgovor: "Izpolnjeval sem jih že od mladosti; kaj mi še manjka?" Tedaj pa je Jezus izgovoril one značilne besede, katerih odmev se še vedno sliši: "Če hočeš biti popoln, pojdi in prodaj vse, kar imaš in daj revežem... in pridi ter hodi za menoj."

Sveto pismo pripoveduje, da je mladenič žalosten odšel, ker je bil zelo bogat. Bil je pripravljen deliti milošČino v obilni meri, da bi pa žrtvoval vse, kar je imel, to je presegalo njegovo darežljivost. Kristusov nasvet pa ni padel poleg pota. Bogoslovci nam povedo, da je Kristus mislil na evangeljske svete, katere je natančneje razložil ob drugi priliki, kjer je svetoval mladini, naj postane revna ter Mu sledi v popolni čistosti in pokorščini.

Ta nauk je vedno rodil sadove v katoliški cerkvi. Na milijone duš je bilo bolj velikodušnih, kakor oni mladenič; žrtvovali so vse in sledili Kristusu. Evangelsko življenje, ker se tako imenuje v evangeliju, obstoji v izpolnjevanju treh čednosti: radovoljno uboštvo, vedno devištvo in pokorščina. Zakaj je izpolnjevanje teh čednosti tako imenitno? Ker se katoličan, kateri jih izpolnjuje, odpove vsemu, kar ugaja naravi. Z revščino se odpove vsemu, kar ima in pravici, da bi kaj lastoval; s popolno čistostjo se odpove vsemu, kar ugaja telesu; s pokorščino pa prosti volji. Ali more kedo več storiti, kakor, če se odpove vsemu, kar lastuje, svojemu telesu in celo duši in vse daruje Kristusu? Ničesar nima več, kar bi imenoval svoje. Tujec je na svetu, brez doma, staršev in družine, denarja in vsakih svetnih vezij. Vse je dal Bogu in Bog mu je vse.

Če je oseba na potu popolnosti in izpolnjuje svete zasebno, z obljubo ali brez obljube, tedaj živi v stanu popolnosti. Z obljubo dopolni svojo žrtev, tako, da nima več pravice kaj preklicati. Vsak Kristjan, kateri ima vse krščanske popolnosti v obilni meri v razmerju s svojim stanom, se lahko imenuje popoln; k tej popolnosti so poklicani vsi katoličani. Kdor pa je storil obljubo, da bo izpolnjeval evangelske svete, živi v stanu, kateri že sam na sebi stremi po popolnosti. Ljudje v tem stanu so poslušati Kristusovo vabilo in so se zavezali s cerkvenim odobrenjem, da bodo živeli popolno.

Nikdo ne more trditi, da so vsi ljudje, kateri so se posvetili temu stanu, dejansko popolni; so pa v stanu popolnosti, to je, da so dolžni zavoljo svojih obljub živeti tako, da dosežejo popolnost, katero more slab človek doseči z Božjo pomočjo. Božjemu poklicu se je odzvala cela armada, katere najdemo na svetu sedaj, kakor benediktince, dominikance, frančiškane, avgustince in številne druge, kateri sledé stopinjam Nazarejca, kateri ni imel, kamor bi položil Svojo glavo.

Dober deček in deklica bosta gledala, da bosta storila kar največ dobrega. Želeti si morata najtesnejšega združenja s Kristusom, skušati morata biti polna, ker je to Kristusova želja. Če pa eden reče: "Storiti hočem več za Kristusa, kakor drugi, ali mu bodo stariši odsvetovali, kar naš Božji učenik zapoveduje? Daj mu svobodo, naj sam ali sama premisli, kaj je zanj prav. Če hočeš, da bo mirna tvoja in njegova vest, daj mu svobodo!

(Nadaljevanje sledi.)

GOVOR DR. RYBARŽA V DUNAJSKEM PARLAMENTU 2. X.

Slovenski Narod od 12. oktobra priobčuje celoten govor poslanca dr. Rybarža, katerega je držal 2. oktobra v dunajskem državnem zboru:

"Naše sedanje opozicijonalno držanje se nam od mnogih strani šteje v zlo. Kažejo nekako razočaranje, da celo nekako ogorčenje in ljutenje nad našim vedenjem. Z eno besedo, razumeti ne morejo — kakor lahko vsak čas čitamo v listih — da mi v tem trenutku nočemo dati državi, kar ji pripada, da nočemo celo naši vojski privoščiti, ar je najpotrebnejše. S to stvarjo pa je tako, kakor z nekim drugim očitanjem, katero moramo ponovno slišati tukaj in izven parlamenta, da kažemo namreč mržnjo napram nemškemu narodu.

Gospoda, morda je sedaj čas, da podamo nekoliko pojasnila o tej stvari.

Kar se tiče pripisovanega nam ali očitanega sovražnega mišljenja napram nemškemu narodu, napram Nemcem kot takim, bi hotel najprej vprašati, kako mišljenje pa kažejo Nemci napram našemu narodu? (Vskliki!) Mi, ki živimo na jugu ob meji, vemo zelo dobro, kakšnim mišljenjem so prežeti tamošnji Nemci od najnižjih do najvišjih slojev napram našemu narodu. Našega naroda niti ne nazivljajo z njegovim narodnim imenom, temveč je naziv našega naroda v ustih naših nasprotnikov grdenje in pomeni seveda tudi za nas grdenje. Ne imenujejo nas Slovence, temveč nas nazivljajo "Windische", ter nam nočejo priznati niti pravice do našega narodnega imena. (Vskliki.) Priznati nam morate, gospoda, da je že to močan dokaz neprijateljstva Nemcev napram nam, in vsled tega se tudi ne smete čuditi, ako ni naš narod vspričo takega mišljenja navdihnjen prijateljskim mišljenjem, kajti samo ljubezen vstvarja ljubezen, medtem ko rodi pritisek le odpor.

Kako daleč gre mržnja Nemcev tudi v drugih ozirih napram vsemu, kar je slovanskega, in zlasti proti vsemu slovenskemu, dokazuje dejstvo, da ne rabijo slovenskih imen krajev, rek in gor, in to zlasti v zadnjem času. Ravno tam, kjer se odigravajo sedaj najstrahovitejše borbe, tam je slovenska zemlja, toda tega, gospoda, bi ne mogli sklepati iz poročil našega vojnega "Pressbureau-a" in iz naših listov, ker so vsi kraji označeni s tujim italijanskim imenom, ondi pa, kjer se sploh ne da zakriti slovensko ime, se rabi v italijanskem pravopisu, v italijanski obliki.

Pritoževali smo se radi tega, ali koristilo ni nič. Zakaj pa ne koristi nič? Zato, ker se, kljub temu, da se označuje Italijane za naše sovražnike, raje uporablja njihov jezik, kakor pa naš. (Tako je.)

Jaz sem, gospoda, tako zelo objektiven, da z veseljem pozdravljam, da se je z najvišjega mesta preklicala ona vojaška odredba, po katerih so se morala rabiti nemška imena za južnotirolske kraje, ker je to gotovo zelo gorostasno, da so pronašli nemška imena za te kraje, ki so popolnoma italijanski. Da pa se pri nas na slovenski zemlji, kjer živi čisto slovensko prebivalstvo, še nadalje rabijo tuja imena, ki so zlasti priljubljena, da gre naš generalni štab tako daleč, da se poslužuje popolnoma novih pridevkov italijanskega generalnega štaba in da nazivlja naše kraje, kakor na primer Dutovlje s "Dutalisno", in Komen s "Komiano", to pokazuje v resnici tako veliko mero mržnje, da se moramo naravnost zgroziti.

No, rekel sem, da se ne smete čuditi, ako odgovarjamo mi takim čustvom s sličnimi. Toda to še ni vse. Ves naš zgodovinski razvoj je tak, da so Nemci proti nam vedno nastopali kot zatiralci, kot gospodujoči narod. (Res je.) Že od prvega pojava Slovencev v srednji Evropi so bili Nemci oni, ki so navalili z ognjem in mečem na naše ozemlje, iztrebili del naroda, drugi del pa podjarmili ter napravili iz njega služeči sloj. Oni so bili gospodarji zemlje, Slovenci so bili sluge, ki so plačevali davke in morali delati za Nemce. K temu narodnemu nasprotstvu se je pridružilo še socijalno, in tako je ostalo skozi celi srednji vek. Gospodarji zemlji, plemeniti posedniki zemlje so bili sami Nemci, in vse, kar je bilo okoli njih, je bilo nemško. Posluževali so se samo nemškega jezika, oni, ki so služili, so bili Slovenci. Pojmljivo je toraj, da se je iz tega narodnega, a objednem tudi socijalnega nasprotstva razvila mržnja, ki se je ohranila do najnovejšega časa. V novejšem času se je še celo ojačila. Po revoluciji leta 1848., po gibanju za splošno svobodo, po takozvanih človeških pravicah, po odstranitvi robstva, se je socijalno nasprotstvo oblažilo, toliko hujše pa je postalo narodno nasprotstvo. Narod, ki je bil sedaj v individualni posesti političnih pravic, se je hotel naravno povzdigniti v višje razrede, toda v tem se mu je postavil nasproti gospodujoči razred Nemcev, ki mu je z vsemi sredstvi branil povspeti se v višje razrede. Vse do najnovejšega časa so bile vse naše oblasti, večina naših šol, v začetku sploh vse šole, vojska, z eno besedo: vse je bilo nemško, ne samo po imenu, ne samo po jeziku, temveč tudi po duhu. To narodno tlačenje je občutil v prvi vrsti seveda inteligent, ki je bil oborožen z istim duševnim orožjem, kakor njegov sosed Nemec, ki pa ni mogel doseči kako višje uradniško mesto, niti se ni kljub temu po svoji marljivosti in sposobnosti povspel na višje mesto, mu je najvišje mesto, načelništvo kake oblasti, vedno zatvorjeno — preganjajo ga, na njegovo mesto pa pride nemški uradnik. Mogel bi navesti imena, toda nočem škodovati našim rojakom. Pravijo nam: Vseeno pa ste dobili svojega ministra! Res e, dobili smo enega ministra. Že to, da smo Slovenci, odkar obstoji Avstrija, odkar pripadamo Slovenci Avstriji, dobili šele leta 1917. po ruski revoluciji ministra našega plemena, našega jezika, že to samo govori za cele knjige.

Pa kaj se nam je dalo? Morda to udeležitev pri vladini oblasti ministra brez portefelja, ministra, za katerega so morali pronajti popolnoma nove izraze, da so bili sploh v stanu, določiti njegov delokrog. Mislim, da ni nihče razumel, kakšen posel ima naš minister in kakšen je njegov delokrog. Nam je seveda ta gospod simpatičen, ali da bi smatrali to za kakoršnokoli približanje našim željam, našim težnjam, to je izključno. Skoro se nam zdi, da so nam hoteli s tem dati košček sladkorja, da bi mislili: sedaj je napočila za nas boljša doba, sedaj bomo napredovali v vrste dvornih svetnikov in celo ekscelenc. Ne, gospoda, tako naivni nismo. Prav dobro razumemo, kakšen pomen ima vse to. Ponavljam toraj: Nam je ekscelenca dr. Žolger naravno zelo simpatičen, toda njegovo imenovanje ministrom nikakor ne smatramo za kako izpolnitev naših opravičenih želj, še manj pa naših teženj, da bi sodelovali pri vladini oblasti.

Rekel sem: V prvi vrsti je naša inteligenca občutila to zapostavljanje, to tlačenje, ali ravnotako pa tudi naš kmet. Zakaj? Tudi naš kmet je prišel pri vsakem koraku pri teh nemških avstrijskih oblastih v stik z nemškimi uradniki. Kadar je plačal davke, je prišel v urad, v katerem so sedeli nemški uradniki, ki so postopali z njim kot Nemci. Istotako je bilo, ako je imel posla pri okrajnem glavarstvu, ali pri drugih oblastih. Okrajne glavarje slovenske narodnosti na slovenskem ozemlju bi mogli našteti na prste ene roke, kjer pa so sploh, tam pa ne smejo pokazati nikake simpatije do Slovencev, kajti takega glavarja takoj označijo za Srbofila, kot s takim se tudi postopa, kakor se je dogodilo nekaterim političnim uradnikom. Tudi tu bi vam mogel zopet našteti imena, ali to opustim iz razumljivih razlogov. Pri oblastih dobi naš kmet vedno občutek, da pripada inferiorni narodnosti; pogosto ga obsipajo s psovkami, med katerimi igra ravno beseda "Windischer" glavno ulogo. Kadar stopi potem v armado, ga označujejo z "Windischer Trottel", in to se ponavlja dan za dnem. "Windischer Trottel" je enostavno vsak slovenski rekrut.

Priznavam, da so častniki, ki imajo smisel za človekoljubno postopanje, ki se tako zelo ne ponižajo, ali velika večina je — in to tudi tekom sedanje vojne — postopala ravno s slovenskimi in jugoslovanskimi vojaki sploh tako, da je izzvalo to največje ogorčenje. Gospoda, jaz govorim iz izkušnje in morem to, kar povem, tudi dokazati.

Razumeti morate, da mora izzvati tako postopanje ondi, kjer se plača največji davek, davek v krvi, največje ogorčenje. (Tako je!)

A kako je v šoli? V vseh obmejnih deželah in v. prejšnjih časih celo na Kranjskem — centru slovenske zemlje — so bile vse šole nemške ter so še danes v velikem delu južne Štajerske. Na Koroškem je sploh samo ena slovenska ljudska šola. V teh šolah se ni samo učil nemški jezik, temveč se je stremelo predvsem za tem, da se zaduši v mladem Slovencu ljubezen do materinega jezika. Na Koroškem gredo celo tako daleč, da ne uče v šoli latinice, da ne bi dete vzelo v roko tudi kake slovenske knjige. Raba slovenščine je naravnost prepovedana in niso redke šole, v katerih so pripeli dijaku, ki je izpregovoril kako slovensko besedo, na hrbet "osla", katerega je moral potem nositi cel dan. Že v deco so skušali uliti mržnjo do nje materinega jezika, dosegli pa so ravno nasprotno, vzbudili so reakcijo, vzbudili so mržnjo proti šoli in mržnjo proti onemu, ki je vse to storil, proti Nemcem, ravnotako proti nemškim učiteljem, kakor tudi proti nemškim uradnikom.

In kako je bilo sedaj v vojni? Že pred vojno je bilo vse to v našem narodu, že pred vojno je občutil naš narod to tlačenje, to nespoštovanje od strani Nemcev. In nato je prišla vojna. In tedaj se je zgodilo, kar ni na čast nemškemu narodu. Dobro mi je znano, in v privatnih razgovorih so mi dostikrat očitali ter mi rekli: Toda, gospodje, zakaj obtožujete celi nemški narod? Taki so samo posamezniki in mi se nečemo identificirati z onimi nemškimi uradniki, ki so divjali proti vam. Uverjen sem, da govore oni to bona fide in da jih v resnici boli, kar se je dogajalo tam doli na jugu in da so one grozote tudi za nje grozote. Toda vsi ti uradniki, s katerimi je naša dežela preplavljena — kjerkoli je kakšna oblastnija, tam je gotovo tudi nemški uradnik, kjer pa ni vladnega urada, tam so pa železnice, ki so domena Nemcev. In s kakšnem duhom so prožeti ti železničarji! Gotovo se še dobro spominjate, gospodje, vsklika višjega železničarja našega tovariša Hajneja tu v parlamentu, ki je značilen za ves razred nemških železničarjev. Za vsemi temi nemškimi uradniki, pa bodisi vladni uradniki ali železničarji, stoji povsod nemški Volksrat. Vsak tak nemški uradnik je nemška last, za katerega se zavzema ves nemški Volksrat gori do Dobernigga. Da, celo v čisto slovenskih krajih, kjer ni domačih Nemcev, je vsako uradno mesto, kjer je sedel kedaj kak Nemec, že nemška posest, katera se ne sme več iztrgati Nemcem. To pa še ni najhujše, da so nemški uradniki besneli proti nam, kar se je dogajalo v veliki meri — to priznavam — zato, ker je bila to želja od zgoraj, da zato, ker se je to od

(Nadaljevanje na 8. strani.)

Ali ste bolni? Naj vas ozdravim.

Ali trpite na revmatizmu, glavobolu, hrbtobolu, nevralgiji, nervoznosti, slaboči, zgubo spanja, želodčnih težkočah, na ledvicah in mehurju srcu ali pljučah, slabi krvi ali spuščajih? Pridite k meni predno greste k drugemu zdravniku. Jaz vas pregledam in svetujem zastonj. Jaz vas morem ozdravit brez denarja. Jaz vem, da boste zadovoljni z mojem delom, ker želim, da me priporočite svojim znancem.

Dr. W. H. Starr

Soba 400 Joliet National Bank Bldg., Joliet, Ill.
Uradne ure od 9. zj. do 8. zv., ob nedeljah do poldne.

Večina zobozdravnikov zahteva previsoke svote za popravo zob, toda naše geslo je:

Bolje zobovje za manje stroške.

Zobe Vam pregledamo zastonj.

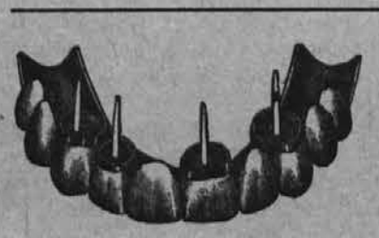

22 Karat zlate krone in bridgework vsak zob $5.00

Plates najboljše vrste iz gumija in kovine in višje $5.00

Zobe izderemo brez bolečin z "Vitalized Air".
Ženska strežnica vedno prisotna.
Vse delo jamčeno.

BURROWS ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstropje
Vogel Chicago in VanBuren ceste. Joliet, Ill.
Odprto vsaki dan zvečer in ob nedeljah do poldne.

430 STRANI OBSEGA
Veliki Slovensko-Angleški Tolmač

prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebina knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja.

Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec.

Cena knjige v platnu trdo vezane je $2.00, ter se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 533 W. 145 St., New York, N. Y.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Letni račun Družbe Sv. Družine od 1. januarja do 31. decembra l. 1917.

Prejeli od društev	Za smrtnino.	Rez. sk.	Stroške in znake.	Poškod.	Certif.	Skupaj.	Štev. udov
Št. 1, Joliet, Ill.....	$2217.50	$ 44.00	$292.15	$292.15	$22.00	$2867.80	481
Št. 2, Mt. Olive, Ill..	117.29	3.00	10.95	10.95	2.00	144.19	20
Št. 3, La Salle, Ill...	251.33	8.00	27.25	27.25	4.50	318.33	46
Št. 4, Bradley, Ill....	110.00	1.00	17.35	17.35	.50	146.20	29
Št. 5, Ottawa, Ill....	183.79	6.00	21.50	21.50	3.50	236.29	32
Št. 6, Waukegan, Ill.	341.24	17.00	41.25	36.25	8.00	443.74	64
Št. 7, Madison, Ill...	44.05	.....	6.05	6.05	....	56.15	...
Št. 8, Rockdale, Ill..	292.59	16.00	32.50	27.65	9.00	377.74	49
Št. 9, Chicago, Ill...	135.18	4.00	14.70	14.65	2.50	171.03	25
Št. 10, S. Chicago, Ill.	127.09	4.00	11.95	11.95	2.00	156.99	19
Št. 11, Pittsburgh, Pa	562.91	27.00	59.75	59.70	14.50	723.86	100
Št. 12, Joliet, Ill.....	135.39	6.00	18.45	18.45	4.50	182.79	33
Skupaj.....	$4518.36	$136.00	$553.85	$543.90	$73.00	$5825.11	898

SKUPNI DOHODKI.

Preostanek v blagajni gotovine dne 1. januarja 1917		$6,012.52
Društva vplačala za smrtninski asesment	$4,518.36	
Društva vplačala za rezervni sklad	136.00	
Društva vplačala za stroške in znake	553.85	
Društva vplačala za poškodninski sklad	543.90	
Društva vplačala za certifikate	73.00	
Narastle obresti na obveznicah (Joliet City Bonds, 5 per cent.	208.32	$6,033.43
Skupni dohodki		$12,045.95

SKUPNI IZDATKI.

Izplačano za posmrtnine od 1. jan. do 31. dec. 1917	$3,500.00	
Izplačano za poškodnine od 1. jan. do 31. dec. 1917	300.00	
Izplačano za upravne stroške od 1. jan. do 31. dec. 1917	443.75	$ 4,243.75
Preostanek v blagajni gotovine dne 31. dec. 1917		$ 7,802.20

PREGLED IZDATKOV.

Izplačane smrtnine —

Društvu št. 1, Joliet, Ill.:	
Za pok. br. Leo Milkovich, izplačano soprogi	$ 500.00
Za pok. ses. Ludviko Legan, izplačano soprogu	250.00
Za pok. br. John Tomec, izplačano soprogi	250.00
Društvu št. 6, Waukegan, Ill.:	
Za pok. ses. Mary Marinčič, izplačano pol očetu, pol materi	500.00
Društvu št. 7, Madison, Ill.:	
Za pok. br. John Novosel, izplačano soprogi	500.00
Društvu št. 8, Rockdale, Ill.:	
Za pok. br. Michael Golik, izplačano za pogreb in dedičem	500.00
Društvu št. 9, Chicago, Ill.:	
Za pok. sest. Katarino Brintz, izplačano soprogu	500.00
Društvu št. 11, Pittsburgh, Pa.:	
Za pok. br. Nikolaj Prokšel, izplačano soprogi	500.00
Skupaj	$3,500.00

Izplačane poškodnine—

Društvu št. 1, Joliet, Ill.:	
Br. John Polmin, za operacijo na slepem črevesu	$ 50.00
Br. Marko Plut, za operacijo na slepem črevesu	50.00
Br. Frank Meteš, za operacijo na kili (hernia)	50.00
Društvu št. 3, La Salle, Ill.:	
Br. Anton Kastello, za operacijo na kili (hernia)	50.00
Društvu št. 5, Ottawa, Ill.:	
Br. George Oslancy, za operacijo na slepem črevesu	50.00
Društvu št. 11, Pittsburgh, Pa.:	
Sest. Magdaleni Miketič, za operacijo na slepem črevesu	50.00
Skupaj	$ 300.00

Izplačano za upravne stroške—

Državi Illinois za postavno dovoljenje poslovanja za leto 1917	$ 5.00
Za ekspres $1.05, znamke leta 1916 $11.20, za zdravniško preiskavo bolnega člana od društva št. 3 $2.00, za brzojave $2.41	16.66
Za najemnino do 31. dec. 1916	20.00
Za oglase v letu 1916	50.00
Za tiskovine skozi leto 1916	79.15
Za letne plače odbora l. 1916 in zamude in vožnjo nadz. l. 1917	272.94
Skupaj	$ 443.75

PREGLED SKLADOV BLAGAJNE.

Smrtninski sklad—		
Preostanek 1. januarja 1917	$4,306.55	
Prejemki od 1. jan. do 31. dec. 1917	4,518.36	
Skupaj	$8,824.91	
Izdatki od 1. januarja do 31. decembra 1917	3,500.00	
Preostanek v smrtninskem skladu 31. dec. 1917		$5,324.91
Rezevni sklad —		
Preostanek 1. januarja 1917	$1,120.24	
Prejemki od 1. januarja do 31. decembra 1917	136.00	
Skupaj	$1,256.24	
Obresti (5 odst. na Joliet City Bonds)	208.32	
Preostanek v rezervnem skladu 31. dec. 1917		$1,464.56
Stroškin sklad—		
Preostanek 1. januarja 1917	$ 567.13	
Prejemki od 1. januarja do 31. decembra 1917	553.85	
Vplačano za certifikate	73.00	
Skupaj	$1,193.98	
Izdatki od 1. januarja do 31. decembra 1917	443.75	
Preostanek v stroškinem skladu dne 31. dec. 1917		$ 750.23
Poškodninski sklad—		
Preostanek 1. januarja 1917	$ 18.60	
Prejemki od 1. januarja do 31. decembra 1917	543.90	
Skupaj	$ 562.50	
Izplačano od 1. jan. do 31. dec. 1917	300.00	
Preostanek v poškodninskem skladu z dne 31. dec. 1917		$ 262.50
Skupna vsota vseh skladov dne 31. decembra 1917		$7,802.20

PREMOŽENJE D. S. D.

Obveznice (Joliet City Bonds) 5 odst. obresti	$5,092.47
Gotovina v First Nation Bank of Joliet, ček. račun	2,438.91
Vloženo v Will Co. National Bank of Joliet, 3 odst. obresti	62.50
Narastle obresti na Joliet City Bonds 5 odst. do 31. dec.	208.32
Skupaj	$7,802.20
Knjige, tiskovine, pečati, znaki in drugo	300.00
Skupno premoženje dne 31. decembra 1917	$8,102.20

NEIZPLAČANE POSMRTNINE.

Društvu št. 1, Joliet, Ill., za pok. br. Marko Kočevar, ker se dedič še ni zglasil	$250.00
Društvu št. 3, La Salle, Ill., za pok. br. Anton Dežman, ker je dedič mladoleten	62.50
Društvu št. 11, Pittsburgh, Pa., za pok. br. Josip Weselich, ker so dediči mladoletni	500.00

Nadzornemu odboru bratski predloženo na letni seji dne 21. januarja 1918.

GEORGE STONICH, predsednik.
JOS. KLEPEC, tajnik.
JOHN PETRIC, blagajnik.

Podpisani nadzorniki s tem potrjujemo, da smo pregledali vse knjige odbora, vse listine in finance ter smo pronašli, da je predstoječ račun resničen po našem najboljšem prepričanju.

JOSEPH TEŽAK, I. nadzornik.
MATH. OGRIN, II. nadzornik.
JOSEPH MEDIC, III. nadzornik.

Subscribed and sworn to before me, this 21st day of January, A. D. 1918.
(Seal) ANTON NEMANICH, Jr., Notary Public.

Predstoječi račun jasno kaže, da naša mlada organizacija lepo napreduje, kakor s članstvom tako z blagajno.

Dne 1. januarja 1917 je bilo premoženje D. S. D. vredno $6,362.52, a 31. decembra 1917 pa $8,102.20.

Tekom leta 1917 je napredovala D. S. D. v gmotnem oziru za okoli trideset odstotkov.

Za upravni sklad ali stroške pri naši organizaciji zadostuje asesment po 5c na mesec in še vedno ostaja lep prebitek v tem skladu. Isto tako je glede poškodnine. Vse to dokazuje, da je naša organizacija celo na najboljši podlagi.

D. S. D. posluje zdaj v dveh državah—Illinois in Pennsylvania—kjer ima državno dovoljenje. V drugih državah se društva ne dovoli ustanoviti, ker nočemo imeti nepotrebnih sitnosti. V državah Ill. in Pa. je dovolj veliko polje za našo organizacijo, kjer je vse ugodneje za ude in društva kar se tiče delavskih razmer in postav.

Ako bi rojaki in rojakinje v katerem mestu v državi Ill. ali Pa. želeli ustanoviti društvo za D. S. D., se naj obrnejo na tajnika za nasvet in pravila. Osem moških ali ženskih je potreba za ustanovitev društva.

Na letni seji, ki se je vršila 20. t. m. je odbor D. S. D. sklenil, da se ustanovi **Patriotičen Sklad za morebitne smrtnine članov-vojakov. Vsak član(ica) D. S. D. naj bi plačal v ta sklad po 10c na mesec dokler bodo Zjed. države v vojni.** Iz tega sklada se pokrije morebitni primanjkljaj v smrtninskem skladu, **da se bodo izplačale za člani-vojaki njihovim dedičem cele smrtnine $500.00 ali $250.00, kakor bo umrli član-vojak ob smrti zavarovan.** Kar bo ostalo v tem skladu, ko mine vojna, se pripiše v rezervni sklad.

Ta sklep glede patrijotičnega sklada pa se mora dati vsem društvom na glasovanje prihodnji mesec na društvenih sejah, če se izrazi večina članstva za ustanovitev tega sklada, se bo začelo meseca marca pobirati od vsakega člana in članice po 10c za patriotični sklad.

Upamo, da bodo sl. društva povoljno glasovala za ustanovitev patriotičnega sklada.

Odbor je sklenil, da dobe nagrado $5 v zlatu za pridobitev največ novih udov v l. 1917, in sicer dobe te nagrade društvo št. 1, Joliet, Ill., društvo št. 6, Waukegan, Ill., društvo št. 8, Rockdale, Ill., in društvo št. 11, Pittsburgh, Pa.

Za prihodnje leto je sklenjeno, da dobi $5 v zlatu nagrade vsako društvo, ki dobi med l. 1918 deset novih udov, katero jih dobi 20 dobi $10; katero 30 pa $15 i. t. d. Na delo cenj. društva D. S. D., da bo nagrada tem večja.

Nadalje se je sklenilo, da kupi D. S. D. "Liberty Bonds" za $1,000.00, ko bodo zopet na prodaj.

ODBOR.

NAZNANILO.

Praznik sv. Družine obhaja katoliška cerkev vsako leto na tretjo nedeljo po sv. Treh kraljih.

Letos se obhaja na dan 27. januarja, to je: prihodnjo nedeljo.

Vsi člani in članice naj bi ta dan povzdignili svoje misli k presv. Družini, patronom naše organizacije in jo poprosili nje mogočnega varstva.

ODBOR D. S. D.

IMENIK DRUŠTEV D. S. D.

Društvo št. 1, Joliet, Ill.: Predsednik: Geo. Stonich, 815 N. Chicago St.; tajnik: Jos. Klepec, 1006 N. Chicago St.; blagajnik: Anton Nemanich st. Vsi v Joliet, Ill. Seje se vrše vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v dvorani stare šole sv. Jožefa.

Društvo št. 2, Mount Olive, Ill.: Predsednik: Mike Vukalič; tajnik: Andrew Maren; blagajnik: M. Gojak. Vsi v Mt. Olive, Ill. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo št. 3, La Salle, Ill.: Predsednik: Anton Štrukel; tajnik: Anton Kastigar, 1146—7th St.; blagajnik: Frank Mišjak. Vsi v La Salle, Ill. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo št. 4, Bradley, Ill.: Predsednik: John J. Štua; tajnik: Frank Gerdesich; blagajnik: Math. Gerdesich. Vsi v Bradley, Ill. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo št. 5, Ottawa, Ill.: Predsednik: Nik. Kozarič, 1113 Chestnut St.; tajnik: John Lubschina, 1115 Canal St.; blagajnik: Math Bajuk, 528 Lafayette St. Vsi v Ottawa, Ill. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo št. 6, Waukegan, Ill.: Predsednik: Frank Jappel, 1338 Wachworth St.; tajnik: John Jamnik, 604 — 10th St.; blagajnik: Jos. Drašler, 66 — 10th St. Vsi v Waukegan, Ill. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo št. 8, Rockdale, Ill.: Predsednik: Jacob Paskvan; tajnik: John Shetina; blagajnik: Valentin Fajnik Sr. Vsi v Rockdale, Ill. Seja se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo št. 9, Chicago, Ill.: Predsednik: Louis Duller, 1856 W. 23rd St.; tajnik: Andrew Ogrin, 1845 W. 22nd St.; blagajnik: John P. Pasdertz. Vsi v Chicago, Ill. Seje se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu v dvorani slov. cerkve sv. Štefana na vogalu W. 22nd Pl. in S. Lincoln ulic.

Društvo št. 10, S. Chicago, Ill.: Predsednik: Marko Horvatič; tajnik: Anton Motz, 9641 Ewing Ave.; blagajnik: Frank Cherne, 9534 Ewing Ave. Vsi v S. Chicago, Ill.

Društvo št. 11, Pittsburgh, Pa.: Predsednik: Frank Trempus, 4628 Hatfield St.; tajnik: George Weselich, 5222 Keystone St.; blagajnik: John Balkovec. Vsi v Pittsburgh, Pa. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo št. 12, Joliet, Ill.: Predsednica: Amalia Želko; tajnica: Margaret Nemanich, Raynor & Granite; blagajničarka: Mary Stonich. Vse v Joliet Ill. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani stare šole sv. Jožefa.

* * *

Opomba: Ako je v imeniku kaka pomota, ali če se odbor pri katerem društvu premeni; naj to društven tajnik sporoči tajniku D. S. D., da se stvar popravi.

Drobtinice.

Dolgčas ni človeku, ki se je navadil misliti.

*

Vsakega dne radosti so skrite v dolžnostih vsakega dne.

*

Marsikdo ne dela nič danes, ampak upa premakniti gorovje jutri.

*

Umrljivost med Judi je komaj polovična od one prebivavcev, med katerimi žive.

Društvene vesti.

..Joliet, Ill., 22. jan. — Prihodnjo nedeljo bo imelo društvo sv. Družine svojo redno mesečno sejo na katero so vabljeni vsi udje, ker na tej seji se bo slovesno umestil odbor za l. 1918 in nadzorniki bodo dali celoletni račun.

Ker se prične v dvorani ob 4. uri pop. (takoj po seji našega društva) cerkvena letna seja, zato ne bomo mogli ostati delj in se zabavati, kakor smo mislili.

Bratski pozdrav!

Jos. Klepec, tajnik.

La Salle, Ill., 22. jan. 1918. — Opozarjam vse sobrate in sosestre društva sv. Družine št. 3, La Salle, Ill., spadajoče k Družbi sv. Družine, Joliet, Ill., na sleeče:

Dolžnost je moja, da vem, kolikor mi je mogoče, za vsacega sobrata in sosestro omenjenega društva, kje živi in kje stanuje. In ravno tako, dragi sobratje in sosestre, Vas dolžnost veže, da veste, kje živi in kje stanuje tajnik vašega društva.

Ker pa več naših članov stanuje izven mesta La Salle po bližnjih okolicah, ker so mi vsi še nepoznani kot jaz njim, vkljub temu sem primoran, svoj naslov natisniti v društveno glasilo, ter prosim, da ga natanko preberete in dobro zapomnite.

Rojaki Slovenci, tudi vi vsi ste vabljeni. Pridite k nam, v to elpo, milado, cvetoče, vsega priporočila vredno društvo, za kar Vam ne bo nikdar žal.

Anton Kastigar, tajnik,
1146—7th St., La Salle, Ill.

Mu ni hotel vrjeti.

Sodnik (strogo): "Ali vam nisem povedal, ko ste bili zadnjič tukaj, da vas ne maram nikoli več videti?"

Jetnik: "Da, gospod; toda ko sem to povedal policaju, mi ta ni hotel vrjeti."

Največja priložnost za hranjenje je zdaj v prodajalni

MORE FOR YOUR MONEY AT THE

BOSTON STORE

Founded By M. A. Felman in 1889

219-221-223 Jefferson Street..Joliet Ill. Phone,Private Exchange 766

kjer se vrši

Mill End Sale

Tu se nudi ljudem več vrednosti v blagu vseh vrst, kot se je kdaj prej ponujalo. Da se prepričate, pridite v to prodajalno med to razprodajo.

Ta razprodaja je nad vsemi razprodajami kar jih imamo, To dokazujejo številne trume kupcev, ko posetijo našo prodajalno vsak dan.

Blago se dnevno nadomestuje, da je vedno sveže na roki, kakor prvi dan, ko se je razprodaja žačela.

Hranite denar. Najlepša priložnost se vam nudi zdaj. Tu najdete na tisoče in tisoče stvari, ki dokažejo, da je nekaj izvanrednega ta naša razprodaja

Mill End Sale

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Po teh besedah se je gospod Sobijeski zravnal v vsej velikosti in lice mu je tako žarelo, kakor je žarelo Bogomiru Bouillonskemu, ko je prodrl na obzidje jeruzalemsko in zaklical: "Bog hoče tako!" In gospod Boguš se je zdel proti tem besedam kakor prah, Azija se mu je zdel proti postavi gospoda Sobijeskega kakor prah, plamteči načrti mladega Tatarja pa so začrneli ter se izpremenili v Boguševih mislih v nekaj nepoštenega, naravnost sramotnega. Kaj je mogel reči drugega na te hetmanove besede nego to, da je bolje pasti, nego izdati službo božjo! Kakšen razlog bi bil utegnil še navesti? Bedni vitez sam ni vedel, ali naj se zgrudi hetmanu pred noge, ali pa naj se potrka na prsi, kličoč: "Mea culpa, mea maxima culpa!"

V tem se oglasi v stolpu dominikanske cerkvice zvon.

Gospod Sobijeski, zaslišavši zvonjenje, reče:

"K večernicam zvoni! Boguš, pojdiva se priporočat Bogu! —"

XII.

Kakor je iz Hreptova gospod Boguš hitel k hetmanu v Javorov, tako počasi se je vračal. V vsakem večjem mestu se je pomudil eden ali celo dva tedna. Božične praznike in novo leto je prebil v Levovu. Nosil je sicer s seboj hetmanova navodila za Tuhaj-bejeviča, toda ta niso obsezala nič drugega nego naročilo, naj kmalu dožene pogodbo z lipkovskimi stotniki, in suho in strogo povelje, naj opusti one velike načrte; zato vitezu ni bilo treba hiteti. Azija, ki ni imel pisma od hetmana, ni mogel ničesar započeti med Tatarji.

Gospod Boguš se je torej vlekel počasi, spotoma zahajal v cerkve in opravljal pokoro za svoj prestopek glede Azijevih načrtov. V tem so dospeli takoj po novem letu v Hreptov novi gostje. Dospel je iz Kamenca Naviragh, poslanec uzmiadzinskega patriarha, z njim vred pa dva Anardrata, bogoslovca iz Kaffe, in dokaj služabnikov. Vojaki so se zelo divili njih čudni opravi, njih vijoličasti in rdeči kožuhovini, dolgim šalom iz žameta iz atlasa, začrnelim licem in oni resnobi, s katero so kakor čaplje ali droplje hodili po hreptovski stanici. Dospel je tudi gospod Zaharija Petrovič, ki se je bil proslavil z večkratnim potovanjem na Krim in v Carigrad ter je še bolj slovel po dobri volji, s katero se je trudil iskati jetnike na vzhodnih sejmih. Ta je kot voditelj spremljal Naviragha in Anardrata. Volodijevski mu je takoj naštel denar, kolikor ga je bilo treba za odkup gospoda Boskega, in ker žena ni imela dovolj denarja, je primaknil še nekaj iz svojega. Barbka je dodala svoje uhane z biseri, da bi bilo tem gotoveje pomagano potrti gospe in hčerki. Dospel je tudi Seferovič, bogat Armenec, čigar brat je tičal v tatarski sužnosti, in dve še dokaj mladi in lepi ženski, Neresovičeva in Kieremovičeva, ki sta obe žalovali po zajetih soprogih.

Bili so to večinoma potrti gostje, pa tudi veselih ni bilo pogrešati, zakaj duhovnik Kaminski je poslal na pustni čas v Hreptov pod Barbkino varstvo svojo netjakinjo, gospodično Kaminsko, hčer zvinograškega logarja, a vrhutega je dospel, kakor bi bil padel z neba, mladi Novoveški. Ko je bil namreč zvedel, da biva njegov oče v Hreptovu, si je takoj izprosil pri Rušiču odpust ter prihitel očetu naproti.

Mladi Novoveški se je bil v poslednjih letih zelo izpremenil. Gorenja ustnica mu je bila že do dobra zasenčena s črnimi brčicami, ki so bile sicer še kratke, da niso zakrivale belih zob, vendar pa so bile lične in zakrivljene. Bil je vsekakor že prej leporasel, ali sedaj je bil pravi velikan. Zdelo se je, kakor bi tako gosti in volnati lasje mogli rasti le na tako ogromni glavi in kakor bi tolika glava le na takih ramah dobivala primerno podporo. Lice je imel zmerom črno, opaljeno od vetra, oči žareče kakor oglje. Precejšnje jabolko je izlahka skril v pesti in na kolenu je orehe z lupino vred zdrobil v prah. Njegove moči so neprestano rasle. Sicer pa je bil medel; trebuh je imel upadel in prsi so bile videti nad njim kakor kapelica.

Podkve je lomil brez posebnega napora in železno protje je zavezal vojakom na vrat; zato se je zdel še večji, nego je bil. Kadar je hodil, so škripala tla pod njim; kadar je slučajno butnil ob klop, so letele treske od nje.

Izkratka, bil je to krepak mladenič, v katerem je kar vse kipelo od življenja, zdravja, srčnosti in moči. Videti je bilo, kakor bi nosil v prsih in v glavi plamen, in nehote mu je človek ogledal lase, ali se morda ne kadi iz glave. V bitko je šel s smehom, ki je spominjal na konjsko rezgetanje, in je ondi podiral sovražnika tako, da so vojaki po vsakem spopadu ogledovali mrliče in se čudili njegovim udarcem. Sicer pa je bil, že izza mlada vajen stepe, čuvanja in vojne, navzlic svoji vročekrvnosti čujoč in oprezen; znane so mu bile vse tatarske zvijače in za Volodijevskim in Rušičem je slovel kot naj boljši četovalec.

Stari Novoveški, dasi se je bil grozil in obetal ostro kazen, ga vendar ni sprejel prestrogo, zakaj bal se je, da ne bi razžaljen odšel ter se iznova dolgih enajst let ne klatil po svetu. Pravzaprav pa je bil stari plemič docela zadovoljen s sinom, ki ni zahteval denarja z doma, ki si je sam pomagal po svetu, se proslavil med tovariši ter si pridobil ne le prijaznost hetmanovo, nego celo častniško čast, ki je marsikdo ni dosegel navzlic pokroviteljstva. Vrhutega si je oče domislil, da se mladenič, nekamo zdivjan na stepi in vzrejen na vojni, ne bi utegnil ukloniti očetovski veljavi in da je celo bolje, ako ga ne devlje na poizkušnjo. Saj mu je sin, dasi se je zgrudil predenj, kakor se spodobi, vendar drzno zrl v oči in mu dejal precej pri prvem objemu:

"Oče, v ustih imate besede graje, toda v srcu se me vendarle radujete, in to po pravici, ker vam nisem delal sramote. A da sem pobegnil k praporu? Saj sem plemič."

"Ali si morda Turek," odgovori starec, "da se kar enajst let nisi pokazal v domači hiši?"

"Nisem se pokazal zato, ker sem se bal kazni, ki bi nasprotovala moji častniški časti in veljavi. Čakal sem samo pisma, da mi odpuščate krivdo. Ker pa ni bilo pisma, ni bilo tudi mene."

"A sedaj se me ne bojiš?"

Mladenič mu nasmehoma pokaže zobe:

"Tukaj ima veljavo vojaška vlada, pred katero se mora ukloniti celo roditeljska oblast. No, torej, oče, najbolje bo, da me objamete, k čemur vas izpodbuja tudi duša."

Po teh besedah je prostrl roke, in oče Novoveški ni vedel, kaj storiti. Saj se prepirati res ni mogel s sinom, ki je bil še kot fant odšel iz hiše in se je sedaj vrnil k njemu kot dozorel mož in častnik, ovenčan z bojno slavo. To pa je močno ugajalo ponosnemu očetu Novoveškemu. Rad bi bil pritisnil sina na prsi, samo z ozirom na ohranitev očetovske veljave se je še obotavljal.

Toda sin ga je že pograbil. V starem plemiču so kar zahrešćale kosti ob tem medvedjem objemu, in to ga je genilo do dobra.

"Kaj mi je storiti?" je dejal hropeč, "lopov čuti, da sedi na konju, ter se ne meni za mojo jezo. Prosim! Ako bi bilo to pri nas doma, se gotovo ne bi tako omehčal, toda tukaj, kaj naj storim? Pojdi sem!"

In objela sta se drugič, nato pa je mladi Novoveški jel hitro vpraševati po sestri.

"Zapovedal sem ji, naj počaka na strani, dokler je ne pokličem," odgovori oče; "toliko da ondi ne skoči iz kože."

"Za Boga! Kje pa je?" zakriči sin.

In odprši duri, zakliče tako glasno, da kar jekne od sten:

"Evica! Evica!"

Evica je čakala v stranski sobi ter nemudoma prihitela; toda komaj je utegnila zaklicati: "Adam!", so jo že objele krepke roke in jo dvignile s tal. Brat je imel sestro zelo rad; pogostoma je bil jemal njene pogreške nase, da jo je obranil očetove jeze. Gospod Novoveški je bil doma naravnost okruten despot, in zato je sedaj deklica pozdravljala brata ne samo kot brata, ampak tudi kot bodočega branitelja. Poljubljal jo je po glavi, po čelu, po očeh in po rokah, jo časih potisnil od sebe, jo pogledal in zaklical oveseljen:

"Lepa deklica, kakor Boga ljubim!"

A potem novič:

"Ej, kako si zrasla!"

Ona ga je zrla nasmehoma. Nato sta se jela razgovarjati dokaj hitro o tej dolgi ločitvi, o domačih opravkih in o vojni. Stari Novoveški je hodil okrog njiju in mrmral. Sin mu je zelo ugajal, toda časih ga je obšel nemir in strah, kako bo odslej vzdrževal vlado na domu. Bili so to res časi velike roditeljske vlade, ki je bila kesneje zrasla do neomejenega prevesja; ali sin je bil četovalec, vojak iz divjih krajin, ki je že jezdaril na svojem konju, kakor je bil Novoveški zapazil takoj.

Gospod Novoveški je bil kaj ljubosumen na svojo vlado. Bil je prepričan, da ga bo sin zmerom spoštoval, da se bo vedel proti njemu tako, kakor je dolžan, da pa vendar ne prebije vsega kakor tedaj, ko je bil še otrok, da se ne bo dal več gnesti kakor vosek. "Oh kaj," si je mislil stari plemič, "ali pa naj se tudi drznem ravnati z njim tako kakor z dečkom? Poročnik je že, in prav res mi prija, kakor Boga ljubim!" Stari Novoveški je čutil, da rase očetovska ljubezen vsak hip v njem in da se res čuti slabega proti temu sinu velikanu.

V tem je Evica čebljala kakor ptičica. Obsipavala je brata z vprašanji, kdaj se vrne, kje se nastani in ali se oženi. Tega kajpada ne more vedeti, toda, kakor očeta ljubi, je bila tudi slišala, da so vojaki radi zaljubljeni. Da, spominja se, kako je celo gospa Volodijevska dejala nekaj takega. Kako je lepa in dobra ta gospa Volodijevska! Lep in boljše ne najdeš v vsej Poljski, niti ne s svečo! Samo Zofija Boska bi se utegnila kosati z njo.

"Katera Zofija Boska?" vpraša Adam.

"Ona, ki biva tu z materjo; očeta so ji zajeli Tatarji. Ko jo ugledaš, se takoj zaljubiš vanjo."

"Pošljite sem Zofijo Bosko!" zakliče mladi častnik.

Oče in Evica se nasmejeta tej odločitvi, toda sin jima reče:

"Ljubezen in smrt ne mine nikogar. Bil sem še golobradec in Volodijevska je bila še gospodična, ko sem se ljuto zaljubil vanjo. Ej, mili Bog, kako sem bil zaljubljen v to Barbko! Toda kaj, povedal sem ji to nekoč, pa mi je odgovorila, kakor bi mi bil dal kdo po ustih. Pokazalo se je, da je že takrat imela rada Volodijevskega, in kaj bi govoril, prav je bilo, da ga je imela."

"Zakaj?" ga vpraša stari Novoveški.

"Zakaj? Zato, ker bi bil jaz — ne da bi se hvalil — proti vsakomur vztrajal v dvoboju na sabljo, toda Volodijevski bi bil prej opravil z mano, nego bi bil izmolil dva očenaša. A pri tem je nedosežen uničevalec tatarskih tolp, da se mu mora odkriti celo sam Rušič. Oh, gospod Rušič! Tatarji sami ga imajo radi. To je največji bojevnik vse ljudovlade."

"A kako se ljubita z ženo! Človeka kar oči bole, ko to gleda!" omeni Evica.

"Ali te že skomina? Aha, skomina! No, dobro. Saj je že čas!" zakliče Adam veselo.

In oprl je roke ob bok, kimal nad sestro s glavo ter se grohotal s smehom, podobnim konjskemu rezgetanju. Ona pa mu je odgovorila skromno:

"Tega še nimam v mislih."

"Tu ne pogrešamo častnikov, in sicer še jako lepih!"

"Toda," reče zdajci Evica, "ne vem, ali ti je že povedal oče, da je Azija tukaj?"

"Azija Melehovič, Lipek? Poznam ga, to je vrl vojak!"

"Samo ne veš," odgovori stari Novoveški, "da to ni Melehovič, nego oni Azija, s katerim sta rasla skupaj."

"Za Boga! Ali je mogoče! Poglejte! Meni se je časih zdelo, ali ni to morda naš Azija, toda rekli so mi, da se imenuje Melehovič, torej sem si mislil, da je to kdo drug, da je ime Azija med njimi nekamo splošno ime. Že toliko liko let ga nisem videl, ni čudo, da nisem bil gotov. Naš Azija je bil medel in okoren, ta pa je kaj lep mladenič!"

"Naš je, naš!" reče stari Novoveški, "toda bolje, sedaj že ni več naš, zakaj ugani, kaj se je pokazalo, čigav sin je?"

"Odkod naj bi vedel?"

"To je sin velikega Tuhaj-beja!"

Mladenič se udari z roko tako močno po kolenih, da kar jekne naokrog.

"Svojim ušesom ne verjamem. Sin velikega Tuhaj-beja? Tedaj je knez in kanov sorodnik! Na vsem Krimu ni odličnejše krvi od Tuhaj-bejeve!"

"To je sovražnikova kri."

"Sovražnikova kri se je pretakala po očetu, toda sin nam služi. Sam sem ga videl v kakih dvajsetih primerih na vojni! Ha! Sedaj umejem, odkod se jemlje v njem ta zlodejski pogum! Gospod Sobijeski ga je pohvalil vpričo vse vojske ter ga povišal za stotnika. To je kaj vrl vojak! Zelo me veseli, da se snideva!"

"Samo ne spoprijatelji se z njim po nepotrebnem."

"A zakaj ne? Ali je moj služabnik ali nas? Jaz sem vojak, on je vojak; jaz sem častnik, on je tudi. Ha! Da je kaka mevža pri pešcih, ki s trsom vodi svoj polk, ne bi rekel ničesar; toda če je Tuhaj-bejevič, pa se v njem ne pretaka vsakdanja kri! Knez je med svojci in celo sam hetman mu namerja omisliti plemstvo. Kako naj bi proti njemu vihal nos, ko sva si pobratima s Kolakom, z Bagčim in Sukimanom, a vsi ti se ne bi sramovali pasti ovac Tuhaj-bejevičeve črede!"

Evica je novič zakoprnela, da poljubi brata; tesno je sedla poleg njega in ga jela z lepo ročico božati po laseh.

To laskanje poneha, ko dojde Volodijevski.

Mladi Novoveški takoj vstane, da pozdravi starejšega dostojnika, ter se jame hitro opravičevati, zakaj se poveljniku ni bil poklonil že prej. Izgovarjal se je, da ni dospel v uradnih, nego v zasebnih stvareh. Volodijevski ga prijazno objame in mu reče:

"Kdo bi ti zameril, dragi tovariš, da si, ločen toliko let, pritekel najprej k očetu? Drugače bi bilo, dasi dospel v službeni stvari — toda izvestno nimaš naročil od Rušiča."

"Samo poklon. Gospod Rušič je odrinil tja k Jahorliku, ko so mu bili povedali, da se je videl na snegu sled mnogih konjskih kopit. Vaše pismo, vrli gospod, je moj poveljnik prejel in

(Nadaljevanje na 7. strani.)

Abstracts of Title to all Real Estate in Will County.

Joliet Title and Gaurantee Co.

Kapital $50,000.00.

Kadar kupite HIŠO ali ZEMLJIŠČE, pridite, da Vam uredimo abstract.

Phones: 421 and 422.

CHAS. N. HOSSACK, Mgr.

114 N. Chicago St., Joliet, Ills.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMAČIH SMODK

Posebnost so naše "The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c

Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:

108 Jefferson Street, JOLIET, ILL

C. W. Robson, Jr.

REAL ESTATE LOANN and RENTING

INSURANCE OF ALL KINDS.

Phone 297.

Prodajam lote v Rockdale in okolici.

204 Woodruff Bldg. JOLIET, ILL.

John Pubentz

prodaja najceneje v mestu

kokošjo krmo, zrnje, seno, slamo in drugo tako krmo.

Če imate kaj voziti, se oglasite pri nas, ki Vam pripeljemo vsako stvar, kakor naročite.

Pokličite nas po telefonu: Phone 2736.

Nov. naslov:

516 N. BROADWAY, JOLIET, ILL.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street,

JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši CEMENT, APNO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREMOG.

Chicago telefon 50 N. W. telefon 215

GEO. SVETLECIC

317 N. CHICAGO ST., JOLIET.

Edina slovenska-hrvatska gostilna v osredju mesta.

Kadar se mudite na vogalu N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrepčila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Alpentinktura za moške in ženske lase od katere takoj prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo odpadali niti osiveli. 1 flasa $2. — Ako želite imeti v 6ih mesecih krasne in goste brke in brado, rabite takoj Alpen Pomado, lonček $2. — Imate li sive lase? Rabite takoj Wahčič Brusli tinkturo, od samo ene flaše postanejo lasje v 8ih dneh popolnoma naturni, kakoršne ste v mladosti imeli; 1 flaša $1.75. — Wahčič Fluid kateri odstrani reumatizem, trganje ali kostibol v rokah, nogah in križicah, popolnoma v 8ih dneh; flaša 2 dol. 50c. — Kurje oči ali bradovice na rokah ali nogah v 3 dneh popolnoma odstranim za samo 75 centov. Za potne noge rabite Kneipov prašek, pije pot, odstrani slabi duh in ozebline, baksa 75c. Elsa žauba zaceli vsako rano, opekline, bule, turove, grinte, kraste, lišaje v najkrajšem času, lonček $1, večji lonček $2. Ta žauba je velikega pomena za odrasle in otroke. V slučaju potrebe bi mogla imeti to žauboo vsaka družina v hiši. Če želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z Wahčič "Tar Soap" (milo), odstrani prišče, solnčnate pege in drugo nečistost na obrazu, 3 kose za 75c. Kateri bi moja zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5. Pri naročbi se priloži vsota v papirnatem denarju, če pa je menj kot dolar, se pa v znamkah po 2c v pismu pošlje. Za vse drugo pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Rojaki in rojakinje! Kadar imate kaj moške ali ženske obleke ali perila za očistiti in gladiti, ne pozabite na našo slovensko firmo —

WILL COUNTY CLEANERS AND DYERS

S. KODIAK, lastnik.

Office and Works, 302-304 Walnut St. Joliet, Illinois.

Chicago tel. 3131. N. W. tel. 814.

Pokličite nas po telefonu in naš avtomobil odpelje in pripelje obleko na vaš dom. Naše cene so zmerne in delo garantiramo.

Joliet Steam Dye House

Profesional Cleaners and Dyers

STRAKA & CO.

Office and Works, 642-644 Cass

Chicago Phone 4444, N. W. 483.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 202 Barber Bldg.

JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.

Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.

Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.

Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL.

JOHN STEFANICH

N. W. Phone 348

::Slovenska Gostilna:::

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Zaupno zdravilo dela čudeže

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšeu brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakoršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slaboče, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT prodrere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemists

1333-1343 South Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

Jacob Mejak
KROJAČ
205 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

JOSIP KLEPEC
Javni Notar — z 10 let. skušnjo
izdeluje vse pravno in postavnoveljavne listine za vse slučaje. Če vam kdo plačo garnišira; Ako imate odkoga v drugem mestu plačo za tirjati; če hočete svojo plačo prepustiti; če potreotrok certifikat za delo; če imate kako drugo stvar za urediti tukaj ali v stari domovini i obrnite se na mene 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill

Slovenian Liquor Co.
1115-17- Chicago St.
JOLIET, ILL.
GLAVNICA $50,000.00.
Ustan. in inkorp. leta 1910

Družba naznanja rojakom, da ima veliko zalogo izvrstnih vin, žganja in drugih pijač, koje prodaje na debelo.
Rojakom se priporoča za obila naročila.
Pišite po cenik v domačem jeziku, ali pa po našega potovalnega zastopnika. Naš potovalni zastopnik je: Frank Završnik.
Naše geslo: Dobra postrežba; vaše pa bodi: Svoj k svojmu!

Illirija Grenčica v steklenicah in Barega Zdravilno Grenko Vino

SLAVNOZNANI
SLOVENSKI POP
proti žeji - najbolje sredstvo.
Cim več ga piješ tembolj se ti priljubi.

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIVO

To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.
Joliet Slovenic Bottling Co.
913 N. Scott St. Joliet, Ill
Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

Mestna Hranilnica Ljubljanska
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.
NAJVEČJA SLOVENSKA HRANILNICA!
Koncem leta 1915 je imela vlog.....K 48,500,000.—
Rezervnega zaklada .....K 1,330,000.—
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po
4½ %
brez odbitka. Hranilnica je PUPILARNO VARNA in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.
Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.
Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5¼ odstotkov, izven Kranjske pa proti 5½ odstotkov obrestim in proti najmanj tričetrt odstotkov odplačevanju na dolg.

LJUDSKA BANKA

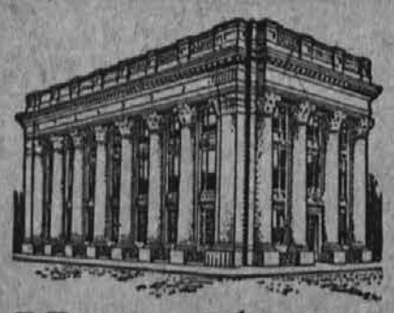

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu
Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.
Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložen denar. Pod vladno kontrolo.
3% obresti od vlog. Začnite vlogo z $1
First National Bank
PREMOŽENJE NAD $4,500,000.00

MALI VITEZ.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

ga takoj odposlal sorodnikom in pobratimom v ordi, naj iščejo in pozvedujejo; toda sam ni odpisal, ker pravi, da ima pretežko roko za to umetnost."

"Rušič ne piše rad, vem," reče Volodijevski. "Sablja je bila pri njem zmerom poglavitna reč!"

Pri teh besedah si zaviše brke in reče ne brez ponosa:

"Ali za Azbo-bejem ste vendar dva meseca dirjali zaman."

"Toda vi, milost, ste ga pogoltnili, kakor požre ščuka beljugo!" zakliče Novoveški razvnet. "Bog mu je zmedel možgane, da je, ubegnivši gospodu Rušiču, dospel pod roko vaše milosti. Tu je naletel, ha!"

Malemu vitezu so zelo prijale te besede. Da bi pa poklon vrnil s poklonom, se obrne k Novoveškemu in reče:

"Bog mi doslej še ni dal sina; toda ako bi mi ga dal, bi hotel, da bi bil podoben temu plemiču."

"To ni nič posebnega, nič posebnega!" odgovori stari Novoveški. "Nequam in dosti." Toda navzlic temu se je zardel od radosti.

V tem je mali vitez jel božati Evico po licu in ji govoril:

"Glejte, gospodična, jaz nisem več mladenič, ali Barbka je v vaših letih; zato čutim potrebo, da ima tukaj veselje, primerno mladi dobi. Res, da jo tukaj vsi ljubijo; morda priznate tudi vi, da jo ljubijo po pravici."

"Mili Bog!" zakliče Evica, "na svetu ni nobene, da bi ji bila podobna! Ravnokar sem rekla to."

Mali vitez se tako neizmerno razveseli, da se mu kar lice razjasni, potem reče:

"Ali ste res rekli, gospodična?"

"Seveda je rekla!" zakličeta obenem oče in sin.

"Pripravite se, gospodična, kolikor vam je mogoče, ker sem dal tajno — da ne bi vedela Barbka — pozvati godce iz Kamenca. Zapovedal sem zaviti godbeno orodje v slamo, njej pa sem dejal, da so dospeli cigani, ki nam tukaj podkujejo konje. Nocoj priredimo velik ples. Rada pleše, dasi se druga če rada kaže za resno matrono."

Po teh besedah si je Volodijevski od veselja pomel roke, tako zelo je bil zadovoljen sam s seboj.

XIII.

Snega je padal tako gosto, da je popolnoma zasul jarek stanice in plot, narejen iz kolov. Zunaj sta vladala noč in metež, velika soba hreptovske trdnjavice pa je bila vsa razsvetljena z brezštevilnimi svetilkami. Tu sta igrala dva godca na gosli, tretji je imel bas, dva sta imela klarinete, eden pa lovski rog. Glasovi gosli so kar rezali ušesa; klarinetista in trobec so tako napenjali lica, da so se jim kar oči zalivale s krvjo. Starejši častniki in plemiči so zasedli klopi ob steni kakor sivi golobi, sedeči na strešnih žlebovih. Pili so medico in vino ter gledali plesalce.

Ples je pričel gospod Mušalski, ki je bil, dasi že priletel, izvrsten plesalec. Plesal je z Barbko, ki je imela na sebi volneno obleko, jasno kakor srebro, obrobljeno s kožuhovino; videti je bila v njej kakor roža sredi snega. Njeni lepoti se je čudilo staro in mlado. Dasi sta bili Novoveška in Boska zelo lepi in, mlajši nego ona, ji je vendar presezala po lepoti. Iz oči ji je sijala radost in ljubezen do življenja. Zahvaljala se je malemu vitezu za zabavo, ki jo ji je bil pripravil, s smehom, pri čemer so ji skozi na pol odprta usta kukali beli zobki. V jasni obleki je bila podobna zvezdnim žarkom ter je osvetljevala obenem oči in srce s krasoto, kakršno ima dete in cvetoča ženska.

Njeni široki rokavi so vihrali kakor krila velikega metulja, in ko se je pred plesom priklonila ter mahala z rokami, se je zdelo, da se vznaša nad zemljo kakor nadzemeljski prikaz, kakor vešča, ki v jasni noči pleše nad močvirjem.

Zunaj so vojaki na razsvetljena okna pritiskali brkasta lica in ploščate nosove ter gledali v sobo. Zelo jim je ugajalo, da njih oboževana gospa vse druge preseza po lepoti; zato so jo vsekdar hrupno pozdravili, kadar se je približala k oknu. Volodijevski je rastel kakor na drožih, ter z glavo nekamo dajal takt Barbkinemu gibanju; gospod Zagloba, stoječ s kupico poleg njega, je ceptal z nogo v taktu ter vsak trenutek lil pijačo po tleh. Časih sta se z malim vitezom obrnila drug proti drugemu ter si molče razodevala svoje občutke.

Barbka pa se je vrtela in gibala po sobi čimdalje veselejša, čimdalje mičnejša. To je bila puščava, kakršno si je želela. Sedaj bitka, sedaj lov, pa zopet zabava in ples ter godba, dokaj častnikov in mož, najznamenitejši izmed vseh njo ljubeč in obče ljubljen. Barbka je čutila, da jo vsi ljubijo, da jo občudujejo in poveličujejo in da prihaja mali vitez čimdalje srečnejši. Bila je pri tem tako srečna kakor ptice, ki spomladi, glasno in radostno kriče, letajo po ogretem zraku.

Za Barbko se je spustila v ples Novoveška z Azijo, v rdeči obleki. Mladi Tatar ni govoril z njo; mamila ga je ona bela prikazen, ki se je lesketala v prvem paru; toda ona si je mislila, da kroti svojo razvnetost in ga je hrabrila s tem, da mu je izpočetka lahno, nato pa čimdalje močneje stiskala roko.

Azija ji je tudi stiskal roko, in sicer tako močno, da bi bila skoro zakričala od bolesti; toda stiskal jo je le nehote, zakaj na njo niti ni mislil, nego na Barbko ter se zaklinjal v duhu, da mora biti Barbka njegova, ako bi bilo tudi treba požgati pol Rusije.

Časih se je nekoliko spametoval in takrat bi bil najrajši prijel Evico za vrat in jo zadavil ter se ji osvetil, ker mu je tako stiskala roko ter ovirala njegovo ljubezen do Barbke. Pri tem pa je prodiral bedno gospodično s svojim sokolskim, krutim pogledom, in srce ji je močno utripalo, ker si je domišljala, da jo v strastni ljubezni gleda tako živo.

Mladi Novoveški je plesal z Zofijo Bosko. Ta je, nekamo podobna potočnici, poskakovala z zaprtimi očmi poleg njega. On pa je skakal kakor splašen konjič na stepi. Izpod okovanih podpetnikov so mu kar letele treske, glava se mu je tresla, lice gorelo, širil je nosnice kakor turški žrebec ter vrtil Zofijo kakor listič in jo nosil po zraku. Duša se mu je neizmerno veselila, zakaj sedeč na Divjih poljih, po cele mesece ni videl ženske. Zofija se mu je prikupila na prvi pogled in hipoma se je na smrt zaljubil vanjo. Zdajpazdaj se ji je oziral v povešene oči, zardelo ličece in tem močneje kresal s podkovami iskre, pritiskal deklico na široke prsi, se spuščal vsak hip v grmeč smeh in prihajal čimdalje bolj vesel, bolj zaljubljen.

Zofija je bila namreč prestrašena, ali ta strah ji ni bil zoprn, nego prijeten, kakor tudi ta vihar, ki jo je ugrabil in nosil. Pravi zmaj! Videla je bila razne mlade plemiče v Javorovu, toda tako ognjenega še ne, tako ni bil še nobeden plesal z njo, niti je tako stiskal nasel. Res, prav zmaj! No, kaj naj počne s takim, ki se mu ni moči upirati...

V naslednjih parih so plesali gospodična Kaminska ter gospe Kieremičeva in Neresevičeva z dičnimi plemiči. Poslednji gospe sta bili sicer meščanki, vendar pa so ji bili pozvali v družbo, zakaj bili sta olikani ter obenem zelo imoviti. Resni Naviragh in oba Anardrata so očito začudeni zrli na to poljsko zabavo; stari vitezi pa so pri kupici hrumeli čimdalje glasneje. Delali so hrup, podoben hrupu, kakršnega delajo kobilice poleti na polju. Godba pa je ogluševala vse druge glasove, in veselje je raslo vsak hip.

Barbka je odskočila od svojega plesalca, zasopla pritekla k možu in sklenila roke:

"Mihael!" je rekla, "vojake zebe zunaj na mrazu pod okni; zapovej jim dati sodček z medico!"

Volodijevski, nenavadno razveseljen, ji poljubi obe roki in zakliče:

"Niti svoje krvi mi ne bi bilo žal, samo da te razveselim!"

Nato steče sam na dvorišče, da pove vojakom, na čigavo priprošnjo dobe sodček, zakaj hotel je, naj bi bili Barbki hvaležni in bi jo ljubili še bolj.

A ko mu odgovore s tolikim krikom, da se je kar sneg sipal s streh, še zakliče:

"Ustrelite no iz pušk gospe na čast!"

Ko se je vrnil, je našel Barbko plešočo z Azijo. Pred Azijo je kar izginil ves svet, ko je objel to sladko bitje, ko je začutil njeno toploto in njen dih na svojem licu; v duhu se je odpovedal raju, večnosti, huriskam in vsemu razkošju... Hotel je samo njo edino.

Barbka, ugledavši obleko Novoveške in radovedna, ali je Lipek že priznal svojo ljubezen Evici, ga vpraša:

"Ali ste jo že zasnubili?"

"Ne!"

"Zakaj ne?"

"Ni še čas," odgovori Tatar z divjim izrazom na licu.

"Ali ste močno zaljubljeni?"

"Na smrt, na smrt!" zakliče Tuhajbejevič s hripavim glasom, podobnim vranjemu krokanju.

In plesali so dalje takoj za Novoveškim, ki je bil v prvem paru. Tudi drugi so že premenili plesalke, ali on doslej še ni izpustil Zofije, nego jo je časih posadil na klop, da si je oddehnila in počila; nato pa se je novič spustil v ples.

Naposled stopi pred godce, objame z eno roko Zofijo, z drugo se opre ob bok in zakliče:

"Zaigrajte krakovčana! I no!"

Godci ustrežejo naročilu in zaigrajo krakovčana. Novoveški začne dajati takt z nogo ter zapoje z gromovitim glasom:

"Jasen vrelec teče,
potlej v Dnestru mine;
tako moje srce
v tebi, dekle, gine!
U-ha!"

In ta "U-ha!" je zaklical tako po kazaško, da je Zofija prestrašena sedla. Prestrašil se je takisto blizu stoječi resni Naviragh, prestrašila sta se oba učena Anardrata, Novoveški pa je plesal dalje, preplesal sobo dvakrat na okrog, obstal pred godci in zapel novič o srcu:

"Gine, pa ne mine,
spet uzre dan beli;
pa pri tem zajame
prstan si v globeli.
U-ha!"

"Kaj lepi stihi!" zakliče Zagloba. "Tudi jaz nekoliko znam to reč, ker nisem zložil malo pesmic. Nalivaj, plemič, nalivaj! Ko pa prstan ujameš, vama zapojem takole:

Deklica je goba,
mož pa je kresilo;
če boš dobro kresal,
se bo vse iskrilo.
U-ha!"

"Živel, živel gospod Zagloba!" zakriče z gromovitimi glasovi častniki in plemiči, da se prestrašijo resni Naviragh in oba učena Anardrata ter nenavadno začedeni pogledajo drug drugega.

Novoveški se zavrti še dvakrat, potem pa sede na klop z Zofijo, zasoplo in prestrašeno od drznosti svojega plesalca. Bil ji je zelo drag, presrčen, odkritosrčen, pravi plamen; toda prav zato, ker takšnih doslej še ni bila videla, jo je obšel velik nemir. Povesila je še bolj oči in sedela tiha kakor kokoš.

"Zakaj molčite, gospodična? Zakaj ste žalostni?" jo vpraša Novoveški.

"Zato, ker je oče v sužnosti," odgovori Zofija s slabotnim glasom.

"To ni nič!" odgovori mladenič. "Zato že smemo plesati. Oglejte se nekoliko po sobi. Tukaj vidite precej plemičev — in naravne smrti gotovo izmed nas ne umre nihče — ampak umremo za paganskimi ranami ali za motvozi. Eden danes, drugi jutri. Vsakdo je v teh krajih že izgubil nekoga izmed svojcev, in zato se veselim, sicer bi si Bog mislil, da se dolgočasim v službi. Torej kaj — bolje je iti plesat. Nasmehnite se, gospodična! Pokažite očesca; naj si ne mislim, da me sovražite." Zofija sicer ni dvignila oči, vendar pa sta se ji naredili dve jamici na licu.

"Ali me imate vsaj nekoliko radi?" jo vpraša mladenič novič.

A Zofija mu odgovori s še bolj tihim glasom:

"I... seveda..."

Novoveški skoči s sedeža, prime Zofijo za roko, jo jame poljubljati in govoriti:

"Prepadlo je! Kaj bi govoril! Zaljubil sem se v vas na smrt. Nečem nobene druge nego vas. Predraga, najljubša! Oh, kako vas imam rad! Jutri se zgrudim pred vašo mater. Kaj jutri — še danes, samo, ko imam zagotovilo, da ste mi naklonjeni!"

Strel iz pušk ogluši Zofijin odgovor. Veseli vojaki so streljali Barbki na čast. Potresla se je stena, potresla so se okna. In prestrašil se je tretjič resni Naviragh z učenima Anardratoma vred, Zagloba pa, stoječ poleg njih, jih je miril z latinskimi besedami:

"Apud Polonos," reče jim, "nunquam sine clamore et strepitu gaudia fiunt."

Videti je bilo, kakor bi bili vsi čakali onega strela iz pušk, s čimer je prikipelo veselje do vrha. Navadna plemiška dvorljivost se je jela umika stepni razbrzdanosti. Godba je hrumela, ples se je pričel iznovo, divji kakor vihar. Iz razvnetih oči so sršele iskre, a sopara se je kadila plesalcem iz glav. Celo priletni možje so se spustili v ples in gromovit krik se je razlegal kroginkrog. Pili so, vriskali ter si nazdravljali, pijoč iz Barbkinega čreveljca, in streljali iz samokresov. Lahko se je reklo, da je ves Hreptov hrumel in prepeval do jutra, da se je zverina v puščavi skrila v najoddaljenejšo goščo.

Ker pa je bilo to na večer pred grozno vojno s tatarsko močjo, ko je nad vsemi temi ljudmi visela groza in poguba, se je resni Naviragh neizmerno čudil tem poljskim vojakom in nič manj se nista čudila oba učena Anardrata.

(Dalje prih.)

Cena večerja.

"Kaj pa imate vi vojaki za večerjo?" vpraša radoveden človek vojaka.

"I kaj," se ta odreže, "zvečer pritisnemo trebuh k peči in tisto pogrejemo, kar smo opoldne jedli."

JESENSKE IN ZIMSKE OBLEKE.
Čedne in moderne obleke za odrasle in mladino se dobe pri nas, kakor tudi delamo v popolno zadovoljstvo obleke po meri.
Velika zaloga najmodernejših klobukov in kap vseh velikosti.
Posebno velika zaloga trpežnih čevljev visokih in nizkih za moške, ženske in mladino.
Mi imamo najlepše srajce, kravate kolare itd. Vse naše blago jamčimo ter povrnemo denar, ako ni v popolno zadovoljnost.
Z vsakim nakupom dajemo 4 odstc vredne znamke ali pa register tikete izvzemši na oblekah delanih po meri
Vaši naklonjenosti se priporoča "Prva Slovanska Trgovina" na severni strani mesta.
Frank Juričič
1091 W. Chicago St. JOLIET, IL'

John Horwat
slov. gostilna
801 NORTH CHICAGO STREET, JOLIET, ILL.
Vabim vse svoje znance, da me posetijo v obilnem številu.
DOBRODOŠLI!

Anton Tušek
Gostilničar
107 RUBY ST. JOLIET, ILL.
Predno greste "na hrib" se pri meni okrepčajte.
DOBRODOŠLI!

NAZNANILO.

Svojim znancem in prijateljem naznanjam, da sem se preselil v stare prostore, in sicer na

209 INDIANA STREET.

Tu vam vsem lahko postrežem, kakor sem vam doslej, s fino pijačo vseh vrst.

JOSIP LEGAN,
GOSTILNIČAR,
209 Indiana Street. Joliet, Ill.

Phone 4857.
MAT. OMOTA
Slovenski krojač
Izdelujem obleke, vrhne suknje, popravljam, čistim in gladim moške in ženske obleke.
201 Jackson St., Joliet, Illinois.

W. C. MOONEY
PRAVDNIK-ADVOKAT.
4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet.
Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

National Studio
R. PAWLOSKI, lastnik.
Izdeluje najlepše slike in se priporoča rojakom in rojakinjam ob priliki ženitovanj. — Chicago telefon 3245.
Cor. N. Chicago an Jackson St., Joliet.

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v
MOJO GOSTILNO
kjer boste najbolje postreženi.
Fino pivo, najboljša vina in smodke.
Wm. Metzger
Ruby and Broadway JOLIET

ANTON ZABUKOVEC
BRICK YARD BUFFET
Slovenska gostilna
500 Moen Avenue. Rockdale, Ills.
Chicago telefon 3406.
Kadar se mudite v Rockdalu ste vabljeni, da posetite mojo dobro oskrbljeno gostilno, kjer dobite najboljše domače in importirane pijače.

ZA
Zavarovanje
proti požaru, mala in velika posojila pojdite k
A. SCHOENSTEDT & CO.
203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

R. F. KOMPARE
SLOVENSKI PRAVNIK
ADVOKAT
V So. Chicago, Ills.:
Soba 218—9206 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

GOVOR DR. RYBARŽA V DUNAJSKEM PARLAMENTU 2. X.

(Nadaljevanje s 4. strani.)

gotove strani celo zahtevalo in zapovedalo.

Kar najbolj zamerimo Nemcem, je to, da se je dala nemška inteligenca uporabljati za denuncijanstvo, in pri tem ni bilo v nemški inteligenci nikake razlike v naših krajih. Učitelji, uradniki, trgovci ali kdorkoli, vsi so denuncirali svoje sosede, svoje tovariše. Lahko bi navedel, gospodje, na stotine in stotine takih slučajev, toda navesti hočem samo en tak slučaj, da vidite, kako daleč so šli v tem. Na neki nemški srednji šoli je bil nameščen za veroučitelja nek Slovenec, toda ne smete misliti, da je bil to kak jugoslovanski fanatik. Ne, moji tovariši, ki ga dobro poznajo, zatrjujejo, da je pripadal oni struji, ki celo do neke gotove mere pobija narodni moment v politiki. Bil je enostavno katoliški duhoven in ničesar drugega, katoliški duhoven/slovenske narodnosti, toda ne narodni šovinist, za kakoršnega velja vsakdo, ki je pri nas narodno zaveden. Ko je začetkom vojne prevzel nekakšen paroksizem vse, da so se ljudje pozdravljali z "Bog kaznuj Anglijo!" je smatral on kot katoliški duhoven za svojo dolžnost, opomniti dijake, da je tak pozdrav nepristojen in nekršanski, ter jim je rekel, da naj ne pravijo "Bog kaznuj Anglijo!" temveč: "Bog bodi milostljiv nam revnim grešnikom!", ker smo pred Bogom vsi grešniki. Zaradi te izjave, ki izraža samo katoliško misel, je bil suspendiran ter je bila uvedena proti njemu sodnijska preiskava (Čujte, čujte!). Zaprli so ga in še danes je suspendiran. Veste-li, gospodje, kako se je to izvedelo?

Njegovi tovariši so bili denuncijanti, njegovi lastni kolegi, kakor toliki drugi v Gorici, na Južnem Štajerskem, Koroškem, itd. To je najžalostnejše, kar smo doživeli v tej vojni, in ne smete se čuditi, ako je ostal v nas čut ogorčenja in ako se je tudi v narodu razvil čut mržnje, ki obstoja, kakor vam je znano, po celem svetu proti Nemcem ravno zaradi tega, ker pošiljajo take osebe med tuje narode.

Gospodje, ako vse to uvažujete, bodete morda polagoma razumeli, da nočemo pri takem razpoloženju narodu, ko so na kocki najvažnejši interesi, da, življenski interesi, stavljati tu na Dunaju v nevarnost ali prodajati vso bodočnost naroda morda za kake male koncesije ali za kako šolo. Ne, gospoda, naš narod je postal v vojni tako politično zrel, da bi danes enostavno ne razumel, ako bi podpirali take vlade, ki so izvršile take stvari, kakoršne so one, kakoršne so se dogajale tekom vojne, in ako bi mi — o tem hočem še govoriti — podpirali vlado, ki se je neprijazno izrazila proti našim glavnim zahtevam.

Sedaj pa prehajam k ravno tej stvari, in to bi bil drugi del mojega izvajanja. Kako je prišlo do teh zahtev, do te takozvane deklaracije od 30. maja 1917. Leta 1848. ko so se Slovenci prebudili v političnem življenju, so se navduševali, kakor vsi drugi narodi, za politično svobodo in enakopravnost in so napeli za dosego tega vse svoje sile. Politična svoboda in enakopravnost ste bile tedaj zakonito utemeljene, kajti to, kar imamo danes v členu 19. državnega osnovnega zakona, je bilo upostavljeno že leta 1848. Toda, gospoda, mi smo bili ravnotako razočarani, kakor delavci. Tudi delavci so se tedaj nadejali, blagostanja od politične svobode, toda ta politična in ekonomska svoboda jim je prinesla tudi svobodo izkoriščanja od strani gospodarsko močnejših. Tedaj so izprevideli, da ne morejo s samo svobodo ničesar storiti, in isto se je zgodilo tudi z nami. Kljub členu 19 je ostalo gospodstvo tujcev isto. V začetku nismo mogli tega razumeti, toda bili smo pozneje, kakor prej izključeni od vseh političnih in narodnih pravic in izročeni vladajočimu razredu na milost in nemilost. Ko smo se pozneje kolikor toliko zavedli, so se navduševali naši zastopniki za deželno avtonomijo po vzgledu Čehov in Poljakov. Toda s tem smo prišli še na hujše, kajti z deželno avtonomijo smo dobili dva gospodarja; medtem ko nas je tlačila prej samo ena upravna vlada, nas je tepla pozneje tudi deželna vlada preko takozvanih avtonomnih vlasti, ki so po vseh naših deželah v tujih rokah. Tako smo doživeli novo razočaranje, in treba je, da razmišljamo o tem, na kak način bi vendar dosegli ono, kar nam pripada, kako bi mogli izvojevati svojo samostojnost. Tako je polagoma, ali gotovo prodrlo prepričanje, da nimamo ničesar pričakovati od enakopravnosti, ničesar od deželne in krajevne avtonomije, da nam je temveč potrebna narodna avtonomija, in to ne samo narodna avtonomija, temveč tudi narodna vlada z vsemi pravicami in atributi državne neodvisnosti. To je bil, gospoda, vzrok, ki nas je dovedel do naše deklaracije. Povsem enostavno: **nočemo dalje služiti, nočemo biti še naprej v robstvu, nočemo še naprej apelirati za vsako narodno šolo, za vsako kulturno in arodno potrebo na milost vladajočih, nočemo še nadalje prositi in prosjačiti, temveč hočemo sami odločevati o vseh teh naših potrebah.**

Vprašali bodete, gospodje: V kakšni zvezi je vse to s proračunskim provizorijem? Proračunski provizorij je, kakor že samo ime kaže, nekaj provizoričnega; v političnem življenju se ne pripisuje glasovanju o provizoriju taka važnost, kakor glasovanju o rednem proračunu. To ni nikakoršno vprašanje zaupanja. Dalje nam pravijo: Kako morete v tem trenutku odrekati vojski, ki se bori za vas na Soči, ono, kar potrebuje? Kako morete biti gluhi in slepi za lepi ekonomski in socijalni program, katerega je tu razvil gospod ministrski predsednik? Kako, da ne razumete, da je vse to v interesu države in celote?

Gospodje, takoj vam hočem odgovoriti na to prigovarjanje z vzgledom. Najemniku je povsem vseeno, ali dolguje lastnik hiše veliko ali malo, ali je njegova hiša obremenjena s hipoteko ali ne. Upravitelj hiše ima pač korist v tem, da se dolgovi odplačajo, da izginejo, toda najemniku je to vseeno. Navedel bi še en drug vzgled (poslanec Kuranda: Navajati najemnika v tej primeri in v tej dvorani je nevarna stvar). Mi se ne smatramo na svoji zemlji za najemnike, toda z nami se postopa kot s takimi. (Živahno odobravanje.) In zaradi tega se borimo proti temu.

Iz tega vzgleda morete, gospodje, razvideti, v kakšnem duševnem položaju se nahajamo. Ako se nam ne dovoljuje, da bi sodelovali pri upravljanju in vladanju, ako se z nami postopa, kot s podložnimi, kot s takimi, nad katerimi se gospoduje, tedaj gotovo nimamo nikake koristi v tem. Kaj nam mar električni zakon, kaj zakon o rudarstvu, itd., ko se moramo boriti za svoj goli obstanek, ko moramo šele osigurati svojo bodočnost. Niti tega ne morete razumeti, gospodje, ker se niste nikoli nahajali v takem položaju. Kedor pa toliko let, kot mi, tu brezuspešno trka in kedor vidi, da mu je svobodno samo trkati, prositi in prosjačiti, da ne sme nikoli soodločevati, ker drugi odločujejo, in to samo eno pleme v tej državi, ta mora priti do takega prepričanja. Naša jugoslovanska deklaracija je pokazala jasno in razumljivo pred celim svetom, kaj hočemo. To deklaracijo gospod ministrski predsednik zavrača, jo predstavlja za nerazumljivo od avstrijske državne misli, proglašuje jo, četudi ne ekspressis verbia, toda vendar dovolj jasno, za veleizdajniško. Sedaj pa mi dovolite, gospodje, da vam nekaj prečitam, kar daje odgovor na tako prigovarjanje (čita):

Še enkrat, in gotovo zadnjikrat, nam daje usoda priliko, da vzamemo sami v roke zedinjenje Jugoslovanov, da vzamemo sami v roke zedinjenje in da vstvarimo s tem delo neizmerne kulturne in narodne važnosti in da s tem koristimo — pospešujoč koristi milijonov — tako političnim, kakor tudi narodno-gospodarskim interesom ostalih narodov v Avstro-Ogrski. **Svoboden, zedinjen bo izšel in mora iziti jugoslovanski narod iz te vojne. Vprašanje je samo, ali z Avstrijo, ali proti njej, s Habsburžani ai lproti njim. Prvo bi nas povzdignilo, drugo bi zapečatilo našo usodo.**

Tega ni pisal kak Srbofil, kak jugoslovanski agitator in šovinist, to je napisal Nemec Klumecky. Ako je prišel on do tega prepričanja, tedaj moramo zaklicati ministrskemu predsedniku, ki je v svojem zadnjem govoru izrazil bojazen, da bi se mu moglo očitati, da je velika doba našla majhne ljudi: Tako očitanje ni upravičeno napram njemu." (Živahna pohvala in ploskanje.)

:: NA SEJMU. ::

Na sv. Tomaža dan je v mestu I. vsako leto dobro obiskan sejm. Dobi se na tem sejmu vse, kar treba za božične praznike in kupčija je izvrstna.

Tja je pripeljal tudi Blažon Migovec iz Zatišja vsako leto svojo robo na prodaj. Ker je bilo njegovo blago dobro in cena ne previsoka, je bil na jako dobrem glasu in kadar je njegova čila kobilica pridrdrala z njegovim splošno znanim vozičkom na sejm v mesto, je bil v hipu od kramarjev in kramaric kar oblegan. Pred zadnjim Božičem pa se mu je o priliki tega sejma prigodilo to-le:

Sv. Tomaž je bil tu in Blažon je že na vse zgodaj zjutraj smukal semintja po hiši in dvorišču. Do mesta je daleč, zato se treba požuriti. Njegova roba to pot ni bila ravno težka, pač pa nekoliko nerodna. Na prodaj je hotel namreč postaviti deset kil medu in pol tucata mladih prašičkov.

Po krepkem zajutrku porine voziček na dvorišče, postavi nanj velik lesen zaboj, vanj nastelje dve pedi na debelo ovsenih plev in v to mehko, gorko postelj dene šest pujskov, nad katere pritrdi leseno mrežo, da bodo živalice imele zrak, a uiti ne bodo mogle. Na mrežo postavi velik lonec, poln ukusnega zlatorumenega medu, in lonec pokrije z močnim papirjem in trdno poveže. Čez vse pa pogrne koc, da mu med in pujski ne zmrznejo. Nato napreže svojo kobilico in jo veselo odrdra iz vasi.

Med potjo računa, koliko skupička bo vrgla njegova roba, zraven veselo žvižga, ker je v resnici židane volje. Med dolgo vožnjo pa se je v zaboju pripetil ta-le dogodek. Ravno tam, kjer je stal lonec, je molel iz lesene mreže špicast žebelj. Med drdranjem se je ta žebelj neprestano drgnil ob dno lonca. Polagoma je nastala zajeda, ki je bila vedno globokejša; iz zajede je nastala počasi luknjica, iz luknjice luknja. Skozi to odprtino se je začel cediti med, kapljati skozi mrežo, dokler ni dosegel pujskov. Prašički kmalu zavohajo nenavadno darilo od zgoraj; nato začno lizati in cmakati, kakor bi šlo za stavo in se od veselja prekucujejo po ovsenih plevah.

Blažon seveda niti najmanj ni slutil, kaj se godi za njim v notranjščini njegovega vozička. Veselo vozi in poka naprej po cesti, dokler ne pridrdra v mesto. Z vozičkom obstane kar na trgu sredi med kramarskimi štanti. Nato vzame koc z zaboja in ogrne z njim svojo kobilico. Takoj je truma branjevcev in branjevk okrog njegovega voza.

"Oh, Blažon je tu," kriči neka branjevka; "Migovec, kaj dobrega si pa pripeljal?"

"Sladkosti in grenkosti, mehke in trde reči," odvrne smeje Blažon.

"Pokaži, morda takoj napraviva kupčijo."

Blažon zleze na voz, da bi lonec z medom postavil doli. Ko ga vzdigne, se kar zgane. Lonec nima namreč nobene teže več in Blažon zapazi obenem, da mu z lonca kaplja med po obleki. Kakor začaran nekaj časa zija predse, naposled zastoka:

"Za božjo voljo, kaj je pa to?"

Nato odtrga papirnat pokrov in ves iz sebe strmi v prazen lonec. Precej nato pa zarentači:

"Falotje, barabe! Kdo bo še kaj pripeljal v to roparsko gnezdo? Komaj obrneš za trenotek hrbet, te že oropajo. Pa jih že dobim, cigane, roparje!"

"Kaj pa je, Migovec, ko si tako hud?" vpraša neka branjevka.

"Kaj mi je?" razgraja togotno Blažon; "poln lonec najlepšega medu sem imel na vozu, najmanj deset kil ga je bilo, in ko sem med potjo par trenotkov ustavil pri "Cvičku", so mi ti mestni potepuhi požrli cel lonec medu do dna!"

Vedno več ljudi se zbira okoli razgrajajočega Migovca. Dva hlapca skočita na voz, da se od blizu prepričata o tatvini.

"Toda Blažon, lonec ima vendar na dnu luknjo!" pravi eden.

"Ti imaš luknjo v glavi!" zavpije Blažon. "Ah, glej, saj res, tu je v resnici luknja. Falotje so mi navrtali posodo."

"Ne, ne, lonec se je sam navrtal," pravi drugi hlapec; "glej, tu moli ven žebelj, ki je dno preluknjal."

"Na, na, še nikdar nisem slišal, da bi se kaka posoda sama navrtala," se jezi Migovec.

"Poglej vendar, kako se tu cedi med skozi mrežo; kar iz zaboja ga lahko zajemaš, če ti je drago."

Zdaj dvignejo zaboj z voza in ga postavijo na tla. Nato vzamejo mrežo z zaboja, tako da se je lahko videlo v notranje prostore. Tucat žensk se skrati nagne čez zaboj, toda takoj prestrašeno odskočijo, precej pa zopet radovedno zro v zaboj.

"Za božjo voljo, Blažon," zakriči ena, "kakšen mrčes imaš pa tu notri?"

"Mrčes," se huduje Blažon; "nihče ne bo zmerjal mojih pujskov, tega pa ne pustim. So prašički, kakor se spodobi, najlepše pleme v deželi."

Vsi naokoli se na glas zakrohotajo. V zaboju je namreč nekaj migalo in kobacalo, ki ni imelo nobene oblike ne postave. Prečudne okrogle stvari, ki so bile vsaki drugi reči prej podobne kakor pa prašičkom. Telo teh živali je bilo čez in čez pokrito s plevami in resami, tako da se ni videla niti ena ščetinica; bile so čisto slepe, ker so bile oči popolnoma zamazane z medom. Nosu ni bilo nič videti, ušes le malo, noge so bile kot copate, zadaj pa je oblastno mahal cel lisičji rep. Z medom namazane in potem v plevah povaljane so te živali izgledale kot s kakega drugega sveta. Samo glas so še ohranile in so ga tudi takoj porabile v krasen šesteroglasen koncert: "Gvuig — gvuig — gvuig — gvoiig." Blažon zalomi z rokama in milo zastoka:

"Oh tristo pohanih krtač, to je pa že preveč!"

Hrup pa je privabil silno množico ljudi in nastal je pravi sodnji dan. Tisti, ki so stali bolj zadaj, so radovedno povpraševali:

"Kaj pa je? Kaj se je pa zgodilo?"

"Nova vrsta pujskov!" odgovarja vse vprek. "Ogrsko pleme — kitajsko pleme."

"Ne, ne, morski prašički so," vpijejo drugi. "Nazaj! Nazaj! Kdor hoče to videti, mora plačati!"

"Novorojeni slončki so, še čisto slepi."

"Ne, ne, rumeni krti so, krti velikani!" se oglašajo novi šaljivci.

"Kaj še, nasekljani zrezki so! Blažon, kar k 'Jelenu' ž njimi, da ti jih speko, polivka je že zraven."

Ves zmešan od hrupa seže Blažon v zaboj, da bi vzel ven enega prašička in ga očedil. Toda pujski so se vsled slepote in vsled hrupa ter mraza tudi nekoliko razburili. Prvi, katerega Blažon zagrabi za bedrce, začne neznansko cviliti: gvuig — gvuig — gvuiig — gvuiiig; drugi ga pošteno ugrizne v prste, tretji v roko, tako da Blažon s kislim obrazom zopet potegne roke iz zaboja.

"Glej, glej, kako ti cucki ščipljejo," se norčuje nekdo. Stavim, da so to poljski raki."

Blažon pa je že pograbil zaboj in zarohnel nad najbližjim kmetom:

"Pomagaj mi naložiti, se vrnem domov!"

Ko je bil zaboj na vozu in pokrit s kocem, skoči Blažon hitro na svoj sedež, zamahne z bičem in zavpije: "Hi!"

Tu se prerije mesar skozi množico in zakliče: "Blažon, bodi pameten in pusti prašičke tukaj! Jaz jih kupim."

"O seveda, sedaj so naenkrat zopet prašički, prej so bili pa sloni, krti in raki in ne vem kaj še vse!" se obregne srdito Blažon. "Ne dam prašičkov, in če mi kdo da zanje tisoč kron. Nalašč se peljem takoj domov in v to vaše cigansko gnezdo moja roba ne pride nikdar več; pa krompir jejte in suhe hruške, negode ciganske!"

Nato udari po kobilici in se odpelje silnim krohotom.

Vzrok slabega razpoloženja.

Jeza spremeni moža, tako da postane neznosen v družbi. Toda mnogokrat je vzrok razdražljivosti jako priprost. Želodec je iz reda. Jeza se hitro pogasi pri zdravem možu, najbolj kisli obraz zgine kakor hitro je želodec v redu. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino se bori proti slabim občutkom. Izčisti prebavne organe, pomaga prebavi, povrne apetit in učvrsti ves sistem. Razžene nervoznost, glavobol, brezspanje, pomanjkanje energije. Cena $1.10. Po lekarnah. Zakaj bi bili vedno polni bolečin? Revmatizem, nevralgija in bol v ledju so stare sovražnice, toda Trinerjev liniment jih požene v beg. Cena 35 in 65 centov po lekarnah, po pošti 45 in 75c. Jos. Triner, Mfg. Chemists, 1333-1343 So. Ashland ave., Chicago, Ill. — Adv.

Skop.

"Ko ravno govorite o skopih ljudeh," dostavi trgovec, "vam rečem, da ni večjega skopuha kot je stari Scrimp."

"Res?" vpraša poizvedljivo kupovalka.

"Ja, tako je skop, da vedno pogleduje nad očalimi, ker se boji, da jih ne bi obrabil."

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

ATLAS — ZASTONJ.

Še imamo nekoliko ročnih atlasov celega sveta, katere damo zastonj onim naročnikom, ki pošljejo $2.00 naročnine, če za atlas vprašajo.

Posebno v sedanjem času je jako priročno imeti tak atlas, ko se pojavljajo velezanimivosti po celem svetu.

Pošljite $2 za naročnino takoj, da dobite atlas zastonj predno zaloga poide.

UPRAVA AMER. SLOVENCA.

NAPRODAJ

da se razdeli zapuščina

240 Akrov Farma

V WILL COUNTY,

blizu Custer Park, Ill. Proda se kmalu in prav poceni. Possession 1. marca 1918. Pišite na:

J. J. McDonald, Jr.

TRUSTEE,

175 W. Jackson Boulevard,

CHICAGO :: :: ILLINOIS.

Slovenske Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(The Holy Family Society)

štev. 1 D, S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1918.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....Anton Nemanich st.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za $500.00 ali za $250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. Tudi člani-vojaki so deležni v bolezni cele podpore in cele smrtnine.

To društvo ima že nad $3,000.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že izplačalo skupaj 3408.00 dolarjev bolniške podpore članom(icam). Kdor plača takoj ob pristopu $3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras

Chi. Phone 376 N. W. 927.

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

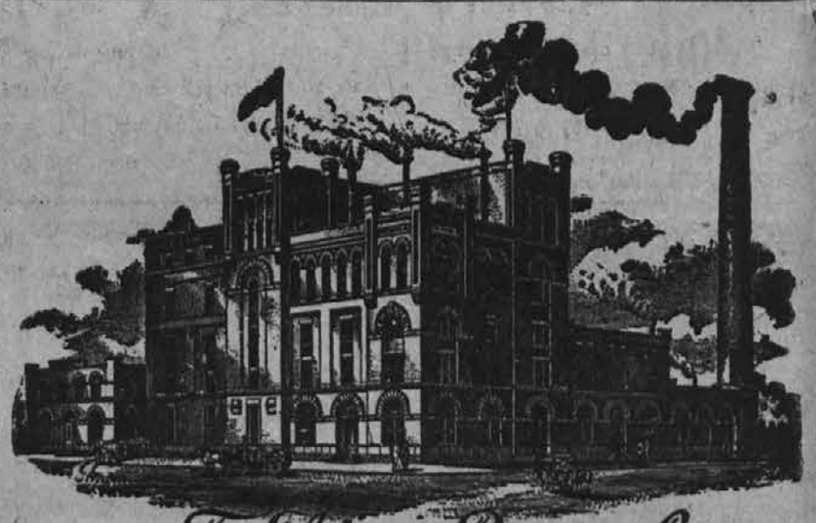

Fred Lehring Brewing Co

JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405 **S. Bluff St., Joliet, Ill.**